

Izhaja vsak dan jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1.—, lanskoletna 2.—; me-
sečna naročnina Din 20.—, zatu-
jino 30.—. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 28

Ljubljana, sreda, dne 4. februarja 1931

Leto II.

Velike besede velikega vodnika

Ob 116-letnici rojstva vladike
Strossmayerja.

«Mi Hrvati spremljamo vse pojave
pri naših bratih in prvih sosedih Slo-
vencih z zares bratskim srcem in trd-
nim prepričanjem, da je vsak naš ko-
rak naprej tudi nam koristen, prav ta-
ko, kakor je vsak vaš napredek v naš
dobro. Kar je z božjim in naravnim
zakonom potrjeno, temu se ne more
upreti niti ena sila. Od Boga in narave
je, da smo en narod in da nas čaka ena
in ista bodočnost...»

Iz pisma Strossmayerja goriškim
Slovencem dne 12. februarja 1863.

«Kar se nas zlasti tiče, je to, da ima-
mo mi naravnost poseben povod, da lju-
bimo resnico in pravico, da jo neguje-
mo in presajamo v življenje, da se sa-
ma od sebe rodi ljubezen in složnost
dela. Mi imamo naravnost poseben po-
vod, da iz vsega srca težimo za vzviše-
nim ciljem resnice, to je jedinstva. Mi
smo se boroč skozi stoletja proti bar-
barstvu za krščansko izobrazbo zelo
oslabili in smo iznemogli. Deli našega
telesa so še dandanes raztrgani. Naše
vseučilišče ima prav to sveto nalogo, da
narod druži v slogi, da se ono, kar je
krivica in zla usoda odtrgala od našega
telesa, zopet vrne naši majki in jo
vzljubi. Naše vseučilišče ima biti ono
sveto ognjišče, na katerem se morajo
razgoreti naša bratska srca v ljubezni,
slogi in edinstvu...»

Iz poslanice vladike Strossmayerja
leta 1874 univerzitetni mladini ob
priliki otvoritve zagrebske uni-
verzije.

«Edinstvo, sloga in ljubezen našega
naroda so mi bile in so mi edina in naj-
večja želja na tem svetu. Jaz sem ved-
no mislil na to edinstvo in za to slogo
in ljubezen vedno delam, pa čeprav so
me mnogi radi tega krivo sodili in ob-
sodili. Toda za to edinstvo našega na-
roda sem pripravljen žrtvovati tudi
svoje življenje. Naš narod je siroma-
šen, bijejo ga težke nepravice, naš na-
rod tudi nima prijatelja, toda vse se
da premagati, če pridemo do sloge in
ljubezni, če pridemo do edinstva. In
jaz, ko se bom ločil od tega sveta, bo
moja poslednja molitev za edinstvo mo-
jega naroda. Vsemogočni večni Bog
usmili se mojega dobrega naroda in
zjedini ga!»

Strossmayer ob priliki posvetitve
leta 1881 djakovačke katedrale, ki
jo je posvetil »Slavi božji, edinstvu
cerkev, slogi in ljubezni svojega
naroda«.

Kraljeva skrb za delavske ustanove

Nj. Vel. kralj je včeraj obiskal Osrednji urad za zavarovanje delavcev - Sijajna soareja
v banskem dvoru - Kralj se fotografira s smučarji na Slemenu - Zastopniki zagreb-
škega Sokola v avdijenci

Zagreb, 5. februarja. Danes dopoldne je
Nj. Vel. kralj posetil Osrednji urad za za-
varovanje delavcev in zagrebski Okrožni
urad za zavarovanje delavcev.

Obisk Nj. Vel. kralja v Osrednjem uradu
za zavarovanje delavcev

Ze okoli 10. dopoldne se je zbrala pred
zgradbo Osrednjega urada v Mihanovičevi
ulici velika množica prebivalstva, ki je ne-
strpno pričakovala prihoda Nj. Vel. kralja.

Nekoliko po 11. sta prispela pred zgrad-
bo maršala dvora general A. Dimitrijevič
in ban Savske banovine dr. Ivo Perović,
okoli pol 12. pa se je pripeljal Nj. Vel.
kralj v odprtem avtomobilu v spremstvu
svojega adjutanta generala J. Stojanovića.

Nj. Vel. kralja je pozdravil s prisrčnimi
besedami komisar OUZD. Nato si je kralj
ogledal biblioteko, ki šteje 5000 zvezkov,
dvorano za seje ravnateljstva, kjer se je
posebno zanimal za statistične tabele o
stanju zavarovanja delavcev.

Posebno se je zanimal Nj. Vel. kralj za
propagandno gradivo Jugoslovanske zveze
za treznost. Direktor dr. Glaser je pokazal
Nj. Vel. kralju tudi statistične podatke, iz
katerih se vidi, da pride v Jugoslaviji na
leto na posameznega prebivalca za 500 Din
alkohola, kar da okoli 6 milijard Din, med
tem ko pride socialnega zavarovanja na
posameznika na leto samo 33 Din.

Nato pa se je Nj. Vel. kralj podal v po-
stajo za nezgode, kjer sta ga sprejela
zdravnika dr. Ueiss in dr. Zokali. Tu se je
Nj. Vel. kralj razgovarjal z vsakim bolni-
kom. Kralj se je zanimal za vsakega bol-
nika in ga izpraševal, na kakšen način se
je ponesrečil.

Nj. Vel. kralj je šel tudi v dvorano v pr-
vem nadstropju, kjer je osredotočeno sko-
raj vse delo Okrožnega urada. Tu je bilo
mnogo delavcev, ki so čakali pred okenci.
Nj. Vel. kralj je pristopil k njim ter se z
njimi razgovarjal in jih izpraševal o raz-
merah. Ravnatelj Okrožnega urada dr. Mo-
drinić je pokazal Nj. Vel. kralju organiza-
cijsko delo v Okrožnem uradu. Nato je Nj.
Vel. kralj pregledal poedine ambulate.
Nj. Vel. kralj se je zadržal nekoliko dalje
časa v ambulanti za jetiko, röntgen in
očesne bolezni. Nato si je ogledal terapijo
ter je ob 13. uri skozi špalir uradnikov in
nameščencev Osrednjega in Okrožnega ura-
da, ki so ga ponovno navdušeno pozdrav-
ljali, zapustil prostore Osrednjega in Okro-
žnega urada za zavarovanje delavcev, po-
tem ko se je prisrčno poslovil od general-
nega ravnatelja dr. Glaserja. Vrnil se je
v dvor.

Seareja v banskem dvoru

Zagreb, 3. februarja. Banski dvor je
snoči v drugo videl v nekaj dneh izbrano
družbo, ki jo je povabil Nj. Vel. kralj, da
jo počasti. Odlična družba iz prvih zagreb-
ških krogov se je včeraj sestala na soare-
jo. Ze pred 9. so se začeli zbirati povab-
ljenci, ob četrta na 10. pa je bila dvorana
nabito polna.

V veliki srednji dvorani palače so bili
postavljeni naslanjaji, ki so jih zasedle
zagrebške dame, gospodje pa so zavzle
tretjo dvorano in manjše stranske dvora-
ne, ker je bil naval veličanski.

Ob trideset na 10. sta se pojavila Nj. Vel.
kralj in kraljica s svojim spremstvom. Sta-
rodavna banska palača se je stresla od
frenetičnega pozdravljanja in vzklikanja
ljubljenemu vladarju. Veličanstvi sta na
čelu gostov, ljubeznivo pozdravljajoč na
vse strani, šli v sredo dvoran, kjer se je
začel koncert.

Koncert je nenavadno dobro uspel in
umetniki so želi burno odobravanje in za-
služeno ploskanje.

Po koncertu so se odprla vrata dvorane
v drugo dvorano, kjer je bil buffet, in Nj.
Vel. kralj in kraljica sta šla naprej, vabeč
goste, naj jima s'ede.

V zadnji dvorani sta imela Nj. Vel. kralj
in kraljica cerce. Ob trideset na 12. sta se
suvereno umaknili v svoje apartmane,
gostje pa so ostali še kako uro v najprijet-
nejšem razgovoru, vsi navdušeni in srečni
nad tem večerom in nad častjo, ki jim jo
je izkazal vz. ni kraljevski par.

Povsod se zbirajo v navdušen pozdrav tisočgave množice, kamor stopi kraljevska dvojica

Predstavniki zagrebske sokolske župe v
avdijenci

Zagreb, 3. februarja. Danes ob 11. dopol-
dne je Nj. Vel. kralj sprejel v posebni av-
dijenci predstavnike zagrebske sokolske
župe ter zagrebskih sokolskih društev dr.
Otona Gavrančiča, Hinka Naglerja, Milana
Jankovića, dr. Iva Ražma, Franja Schwarz-
walda, Adolfa Štefana in dr. Hrvoja Aka-
čiča. Ko se je Nj. Vel. kralj točno ob 11.
pojavi med vrati malega salona, so ga so-
kolski odposlanci pozdravili z navdušenim
vzklikom: »Živel kralj!«

Starešina župe dr. Oton Gavrančič je pre-
čital nato kralju spomenico, v kateri se iz-
reka najprej hvaležnost župe napram Nj.
Vel. ter se potem nadaljuje:

»Da pa bi mogli za vse čase ohraniti
spomin na veliko dejanje in milost Vaše-
ga Vel. in na dobo starešinstva vzvišene-
ga prvorojenca Vašega Vel., Nj. Vis. pre-
stolonaslednika Petra, prosimo Vaše Vel.,
da nam dovoli imenovati naš sokolski dom
z imenom »Sokolski dom prestolonasled-
nika Petra«.

Vdano in svečano obljublamo, da bo
sokolski dom vzorno gnezdo požrtvovalnih
in delavnih Sokolov, da bo močna trdnja-
va jugoslovanskega narodnega in držav-
nega edinstva, bratske sloge in ljubezni
ter ognjišče dobrih in neumornih delavcev
za veličino domovine, srečo kralja in na-
predek Sokolstva.

Naša največja želja je, da bomo vredni
milostne pažnje Vašega Vel., vredni imena
našega sokolskega doma.

Izrekamo Vašemu Vel. svojo srčno, iskren-
o in sinovsko vdanost in svojo neomajno
zvestobo.

Bog živi Vaše Veličanstvo in ves kra-
ljevski dom.

Konec čitanja so prisotni sokolski funk-
cionarji pozdravili z gromkimi »Živio-
klici«.

Tajnik sokolske župe Hinko Nagler je
zatem izročil Nj. Vel. kralju umetno okra-
šeno in v kožo vezano spomenico.

Nj. Vel. kralj je zatem pristopil k vsa-
kemu odposlancu, mu segel v roke ter jih
naposled pozval, naj sedejo.

Nj. Vel. kralj je poudaril, da mora ta dom
postati vreden hram sokolstva v Zagrebu,
to je pozval zastopnike sokolske župe, naj
pospešijo njegovo gradnjo. Kralj je obljui-
bil svojo pomoč.

Po 15-minutnem prisrčnem razgovoru je
bila avdijenca končana. Predstavniki so-
kolske župe so bili očarani od pažnje Nj.
Vel. kralja in so z navdušenjem sprejeli
odločitev o gradnji sokolskega doma Pre-
stolonaslednika Petra.

Nj. Vel. kralj med smučarji na Slemenu.

Zagreb, 3. februarja. Nekoliko minut po
pol 4. se je Nj. Vel. kralj odpeljal v od-
prtem avtomobilu iz dvora. Množice ljud-
stva so se zbirale povsod, koder je vozil
njegov avtomobil. Nj. Vel. kralj je krenil

po Markovem trgu, Jurjevski cesti čez Mli-
narsko in Zvezdo ter Saversko cesto v
Gračane.

Nj. Vel. kralj se v Gračanih ni ustavil,
nego je nadaljeval pot proti Slemenu. Od-
peljal se je do planinske koč, tam pa je
stopil iz avtomobila. Pred planinsko koč
se je nahajalo nekaj smučarjev, ki jih je
Nj. Vel. kralj povabil, naj ga spremljo do
piramide na vrhu Slemena. Vso pot se je
kralj razgovarjal s smučarji o sportu. Na
piramidi je ostal 15 minut. Nj. Vel. kralj
se je divil lepoti tega veličastnega raz-
gleda.

Od tam je nato Nj. Vel. kralj krenil na-
zaj proti planinski koč. Vsi stanovaleci, ki
so bili tu zbrani, so stopili ven in čakali,
kdaj se kralj povrne. Ko so ga zagle-
dali, so ga pozdravljali z burnimi vzkliki:
»Živel kralj!« Kralj je jako ljubeznivo od-
zdravljil in mahal z roko. Nato se je začel
razgovarjati z neko žensko, ki stalno pre-
biva v planinski koč.

»Kako, vi stanujete tu poleti in pozimi?«
je vprašal kralj.

»Da, Vaše Veličanstvo,« je odgovorila
žena.

»Pozimi ste menda precej sami, ne?«

»Ne, Veličanstvo, saj vedno prihajajo
smučarji!«

Na prošnjo smučarjev je nato Nj. Vel.
kralj stopil pred planinsko koč in se z
njimi fotografiral.

Nj. Vel. kralj se je nato vrnil v avto-
mobilo proti Zagrebu. Ko je vozil mimo
senatorija Brestoveca, se je tam zbrala ve-
lika številka bolnikov in nameščencev sa-
natorija, ki so bili zvedeli, da se kralj vra-
ča s Slemena. Priredili so Nj. Vel. kralju
navdušene ovacije. Kralj je dal ustaviti
avto in pozdravil zbrane ljudi ter se ro-
koval z najbližnjimi, nato pa je avto kre-
ni dalje.

V Gračanih se je nabrala množica ljudi,
ki je doznala, da je bil Nj. Vel. kralj na
Slemenu, in je čakala njegovega povratka.
Ko se je vladar vozil skozi vas, ga je pre-
bivalstvo navdušeno pozdravljalo in mu
vzklikalo.

Kralj se je vrnil v dvor točno ob 5 in tri-
četrt.

Kraljica v železničarskem zavetišču in v
židovski ustanovi Lavoslava Schwarzza

Zagreb, 3. februarja. Nj. Vel. kraljica
Marija je zapustila danes dvor ob 11. do-
poldne v spremstvu dvorne dame ge. Švr-
ljugove ter kapetana broda adjutanta Mun-
dorferja. Nj. Vel. kraljica se je odpeljala v
železničarsko zavetišče na Trujanski cesti.
Tu se je zbrala velika množica ljudstva ki
je Nj. Vel. kraljico prisrčno pozdravljala.
Nj. Vel. kraljica je pregledala ureditev za-
vetišča, posebno oddelke za dojenčke. Na-
to se je odpeljala Nj. Vel. kraljica ponovno
burno pozdravljena od zbrane množice v
dom ustanove Ladoslava Schwarzza na Ma-
ksimirski cesti. Tu je množica ljudstva po-

zdravila Nj. Vel. kraljico z navdušenimi vzkliki. V domu, ki stoji pod upravo zagrebške židovske cerkvene občine, se je zbralo veliko število predstavnikov vseh zagrebških židovskih zvez, korporacij in društev ter mnogo članov zagrebških židovskih društev. Pri vstopu v dom je pozdravil Nj. Vel. kraljico v imenu zagrebških židov predsednik zagrebške cerkvene občine dr. Hugo z daljšim govorom, v katerem je med drugim rekel: »Kraljevska beseda in kraljevska dela Nj. Vel. kralja glede enakopravnosti vseh državljanov naše domovine brez razlike vere in plemena so pokazale tudi nam Židom pot dela in stremjenja k dvigovanju naše pripravljenosti, da do konca sledimo pozivu Nj. Vel. kralja v cilju jačenja in napredovanja naše drage domovine kraljevine Jugoslavije.«

Govor predsednika židovske cerkvene občine so sprejeli vsi prisotni z navdušenimi vzkliki Nj. Vel. kraljici in kraljevskega domu. Nato je pozdravil in blagoslovil Nj. Vel. kraljico nadbrabin Gavro Schwarz. Nato je pristopila k Nj. Vel. kraljici starica Helena Kell ter v imenu starčkov in stark doma predala Nj. Vel. kraljici velik šopek belih rož.

Nato si je Nj. Vel. kraljica ogledala uređitev doma ter se pogovarjala s poedinimi starkami in starčki. Vpisala se je tudi v sprejemno knjigo doma. Pri odhodu so navzoči priredili Nj. Vel. kraljici prisrčne ovacije.

Nj. Vel. kraljica se je odpeljala nato v gornje mesto, kjer je obiskala dekliški internat v Opatiški ulici. Nj. Vel. kraljica si je ogledala šolo in internat ter se ob pol 1. vrnila v dvor.

Reprezentančna nogometna tekma v čast Nj. Vel. kralju in kraljici

Beograd, 3. februarja. 1. Zagrebški nogometni podsavez je poslal beograjskemu podsavezu vabilo na reprezentančno tekmo, ki naj bi se odigrala v nedeljo 15. februarja v Zagrebu na čast Nj. Vel. kralju in kraljici. Jutri namestitev beograjski podsavez sklepati o zadnji in vse kaže, da se bo vabilu tudi odzval.

Zasedanje nemškega državnega zbora

Berlin, 3. februarja. AA. Danes opoldne je bil obdan nemški parlament z močnim policijskim kordonom, ker se je začelo zasedanje državnega zbora. Oblasti so se bale, da pride ob tej priliki do nemirov, kar se pa ni zgodilo. Dan je minil mirno v parlamentu in izven njega. Galerije zbornice so bile polne občinstva, ki je pričakovalo senzacionalnih govorov. V resnici pa je bila zbornica, kjer so večinoma razpravljali o točkah dnevnega reda, skoro prazna. Največje zanimanje je vladalo za sestane parlamentarnih strank, posebej pa za sklepe odbora senorjev, ki je po živahni debati odobril razne predloge glede poostrenja zborničnega pravilnika, ki bo opoziciji nekoliko otežkočilo njeno stališče. Tako na primer je odbor senorjev sklenil, da bo odpravil takozvane vladne zaupnice s predpostavko, da uživa vladna zaupanja zbornice vse dotlej, dokler ne bodo izrekli vladi nezaupnice. To so sklenili, da onemogočijo taktiko opozicije, ki obstoji v tem, da opozicijski poslanci predlagajo pogosto zaupnico vladi, da ji napravijo čimvečje težkoče. Odslej mora podpisati predlog glede nezaupnice najmanj 50 poslancev, namesto 15, kakor je bilo doslej v veljavi. Opozicija se je že pripravila na borbo proti tem izpremembam in kakor pričakujejo, bo seja, ko bodo razpravljali o teh izpremembah, zelo burna.

Proračunsko debato bo otvoril kancelar Brüning, kakor je bilo doslej običajno, finančnega ministra. Kakor poročajo, bo kancelar Brüning v svojem govoru zadnjič slovesno pozval opozicijo, naj opusti obstrukcijo in omogoči parlamentu, da nadaljuje svoje razprave. Dalje bo kancelar izjavil, da je vlada trdno odločena spraviti proračun pod streho. V nasprotnem slučaju bo proračun uveljavljen z naredbo.

Francija zahteva pojasnilo od grofa Bethlena

Budimpešta, 3. februarja. n. V zvezi z Bethlenovim potovanjem na Dunaj in njegovimi tamšnjimi pogajanjmi je prišlo do značilnega diplomatskega koraka. Kakor javlja »A Regle«, je francoski poslanik v Budimpešti te dni posetil predsednika vlade Bethlena in ostal pri njem trideset ur. List piše, da je francoski poslanik zahteval od Bethlena pojasnila o njegovih pogajanjih na Dunaju. Bethlen mu je izjavil, da njegovi razgovori niso bili naperjeni proti prav nobeni tretji državi. Madjarska proročljiva agencija dementira vest o francoski demarši pri madjarski vladi zaradi Bethlenovega poseta na Dunaju.

Ponesrečen poskus z raketo

Dunaj, 3. februarja. AA. List »Stunde« poroča, da se je poizkus z raketo ameriškega učenjaka dr. Lyona, da se dožene do višine 150 kilometrov gostost zraka, ponesrečil. Raketa je predčasno eksplodirala. Zato je dvomljivo, ali bo možen nov poizkus in če se bo dala nastala škoda popraviti.

Tolovaji z maskami napadli banko

Barcelona, 3. februarja. AA. Osem tolovajev z maskami je napadlo ob belem dnevu blaginjska podružnica banke Catalogna. Po oplenitvi blaginje so tolovaji pobegnili.

Usmrtitev anarhista Scalfa

Buenos Aires, 3. februarja. AA. Davi je bil ustreljen anarhist in terorist Scalfo, ki ima na vesti mnoga razbojništva.

Zaključna seja prvega zasedanja banskega sveta

Popolno soglasje v vseh velikih vprašanjih — Nakup »Slograda« in Dolenjskih Toplic — Bolnice v Ljubljani prevzame država — Nova umobolnica — Govor b. s. Orehka — Za novo in čisto jugoslovansko miselnost — Za podporo Sokolu

Ljubljana, 3. februarja. AA. Na zadnji seji banskega sveta se je najprej razpravljalo o komercializaciji tehničnega oddelka. Ban dr. Marušič je pojasnil vzroke, ki so dovedli bansko upravo do tega, da je pričela misliti nato, da se tehnično delo bolj racionalizira. Zato se je banska uprava odločila za ustanovitev posebnega banovinskega tehničnega oddelka.

Na ta način se bodo dela hitreje vršila, kar sedaj rabi prepoznavnost osebja ni bilo mogoče. Načelnik tehničnega oddelka ing. Matija Kralj je v daljšem poročilu obrazložil potrebo komercializacije tehničnega oddelka ter pri tem navedel celo vrsto poslov, ki so za bližnjo prihodnost na programu, katerih izvršitev pa bi bila v sedanjem stanju skoraj nemogoča. Zato bi bilo treba preudariti, ako ne bi kazalo napraviti načrtov in gradnje tehničnih objektov, torej izvrševanje čisto tehničnih poslov, postaviti na komercialno podlago na ta način, da se ustanovi poseben banovinski gradbeno podjetje s pogodbenim osebjem.

Ban dr. Marušič je poudarjal, da je z ozirom na važnost te zadeve odredil strokovno komisijo, ki je tudi v strokovnem pogledu pregledala podjetje, ki bi se v svrhu komercializacije tehničnega oddelka banske uprave nakupilo. To podjetje je delniška družba »Slograd«.

Nato je delovodja banski svetnik Senekovič prečital spomenico, ki jo je poslala zadržava stavbnih mojstrov za Dravsko banovino banski upravi, v kateri navaja razne razloge, ki govorijo proti nakupu tega podjetja.

K tej spomenici je tehnični oddelk izdelal širšo izjavo, v kateri zavrača ugovore zadržava stavbnih mojstrov proti nakupu Slograda.

Ing. Otahal, ki je bil v strokovni komisiji za proučitev vprašanja glede nakupa Slograda, je podal daljše poročilo, v kateri veli med drugim, da bi bila ustanovitev banovinskega tehničnega podjetja ugodna iz tehničnih in ekonomskih razlogov ter bi vnesla v vse tehnično poslovanje potrebno elastičnost. Obrazložil je ponudbo trdke »Slograd«, po kateri je trdka ponudila v nakup 5000 delnic pod pogojem, da novi lastniki podjetja dokončajo vse v izvrševanju se nahajajoče zgradbe. V pripravljeni, da bi ustanovitev banovinskega tehničnega podjetja odprla kraljevski banski upravi nova in uspešna poslovna pota, da bi z odkupom ponudbenih delnic trdke Slograd bilo takoj na razpolago dobro organizirano in dobro opremljeno stavbno podjetje, je strokovna komisija sklenila, priporočati, naj g. ban odredi, da se osnuje banovinsko tehnično podjetje z nakupom ponudbenih 5000 delnic trdke Slograd.

O tem vprašanju se je razvila

daljša debata,

v kateri so sodelovali člani banskega sveta gg. Rajh Jakob, Lebinger Hinko, Prepeluh Albin, Kregar Ivan, dr. Übersnel Maks, Golouh Rudolf, Detela Oton, dr. Senčar, Babnik Valentin in dr. Roš Franjo. Vsem je dal potrebna pojasnila g. ing. Otahal, kakor je ban dr. Marušič izjavil to-le: Predvsem moram poudariti, da ste mi Vi, gospodje, odvzeli težko breme, ker ste se vsi izjavili za nakup tega podjetja. Odgovoril je velika in bi bila zame zelo težka, ako bi jo moral nositi sam. Ideja je zdrava in jako dobra. Razlog zato, da smo iskali že obstoječe podjetje, je, ker smo hoteli imeti že gotovo podjetje in nam ne bi bilo treba ustanavljati ga. Ali bomo kupili vse akcije, ali samo 1/3, to še ni gotovo. Glede nakupa števila akcij bodo podali mnenje naši strokovnjaki in bomo videli, ali se bolj splača, če imamo vse podjetje v rokah, ali pa če je boljše, če je poleg tudi manjša kontrola. Po mojem mnenju je dobro, če je tudi kontrola, ki bo gotovo pazila na svoj profit in nato, da se podjetje pošteno in komercialno vodi.

Da bi to podjetje postavili na zadržano podlago, žal ne morem priporočati. Naše denarno zadržanost je danes jako dobro razvito, ne pa drugo zadržanost. Posebno produktivne zadruge se morajo nekatera še danes boriti z raznimi težavami. Zato ne kaže ustvarjati produktivne zadruge v stroki, glede katerih še nimamo izkušnje, sicer je mnenje g. Golouha, da bi se postavila ta stvar na široko zadržano podlago, pravilno, toda danes je to še nemogoče. Ako se bo kasneje nudila prilika, nilem proti temu, da bi se to podjetje pretvorilo v zadržano, zlasti ako bo to v interesu in v korist banovine.

Nato se je razpravljalo o prevzemu bolnice v Ljubljani in na Studencu v državno upravo. Načelnik oddelka za socialno politiko in narodno zdravje dr. Dolšak je v svojem poročilu poudarjal, da je predvideno v zakonu o bolnicah, da ministrstvo sporedno s kraljevsko bansko upravo prevzame sedanji banovinski bolnici, splošno in žensko, in bolnico za duševne bolezni Ljubljana-Studenec, kot državne bolnice. Banska uprava je seveda načeloma pripravljena, da izroči državi te bolnice, in sicer v prvi vrsti iz finančnih razlogov, kajti s tem bi se razbremenil banovinski proračun. Drugi razlog, ki je merodajen v tem vprašanju za bansko upravo, je ta, da skoraj v vseh drugih banovinah vzdržuje bolnice na sedežih banskih uprav, predvsem pa vse bolnice za duševne bolezni, država. Banska uprava pri tem ne bi izgubila svoje ingerence pri svojih zavodih, ker bi se uprava vršila slejkoprej pod upravo in nadzorstvom banske uprave. (Klici: »Tako je prav!«), seveda v okvirju državnih zakonov.

Vsi člani banskega sveta, ki so posegli v debato glede tega vprašanja, so se izrekli za izročitev teh bolnic v državi.

Nato se je razpravljalo o nekaterih vprašanjih, ki so v zvezi z bolnicami, tako o nakupu »Kmetijske družbe« za razširitev banovinske splošne bolnice v Ljubljani. Dalje glede nakupa grašine Novo Celje, ki se adaptira za naselitev umobolnih. Adaptacije v tem gradu se tako pospešujejo, da bo že tekom februarja 1931 mogoče nastaniti v tem gradu 100 umobolnih. Iz poročil načelnika dr. Dolšaka izhaja tudi, da banska uprava ne more pustiti iz vida važnega in neodložljivega vprašanja, postavitev nove moderne umobolnice za Dravsko banovino ter nadaljuje akcijo za nakup veleposvesta Hotemež v okolici Radeč pri Zidanem mostu.

Po nekaterih pojasnilih pomočnika bana dr. Pirkmajera glede posestva Hotemež je ban dr. Marušič pripomnil, da se vidi iz debate, da člani banskega sveta odobravajo ta nakup. Razpravljalo se je nato o prevzemu bolnice v Novem mestu v banovinsko upravo, dalje o nakupu Dolenjskih Toplic, o načrtu o prisilnem pobijanju škodljivcev sadnega drevja. Člani banskega sveta so v glavnem pristali na te predloge banske uprave.

Pri slučajnostih

se je oglasil k besedi g. Golouh Rudolf, ki je prosil bansko upravo, da reši vprašanje vojne odškodnine tukajšnjim oškodovancem po zakonu, kakor ga je vlada izdala. Dalje je zavračal napade proti učitelstvu ter pripomnil, da se gotovo najdejo posamezni primeri, v katerih učitelji ne vrše v polni meri svoje dolžnosti. Toda zaradi par takih izjemnih slučajev se ne sme napadati ves učiteljski stan. Našemu učitelstvu se mora priznati, da je bilo na višku in da v splošnem popolnoma izvršuje svojo dolžnost. Učitelj je v kulturnem in prosvetnem oziru pionir našega naroda. Zato naše učitelstvo tudi zasluži vse spoštovanje. Delo našega učitelstva ne smemo presoati tako, kot delo uradnika, ali pa celo kot delo kmetov. Tako naziranje bi bilo reakcionarno. Naši učitelji so v zadnjih 40 letih vršili tako odlično nalogo med svojim narodom, da zaslužijo vse priznanje. Banski svet mora učitelstvu priznati velike zasluge, ki si jih je pridobilo s svojim delom za prosveto našega naroda.

G. Šerbinek Ivan je prosil bansko upravo, da izposluje carine prost uvoz kmetijskih strojev in da vloži pri trgovskem ministru predlog, da se zniža izvozna carina za vino iz Jugoslavije v Avstrijo.

Nato je imel član banskega sveta Orehek daljši govor, v katerem je dejal med drugim:

Visoko spoštovani gospod ban, velečlenjeni gg. tovariši banskega sveta!

Dovolite mi kratek pregled prvega banskega zasedanja. Obravnavali smo izdatke vseh 9 poglavij, kakor tudi kritje. Reči se mora, da je debata vršila stvarno in izčrpno, zakar se moram v prvi vrsti zahvaliti gospodu banu dr. Marušiču, ki je bil tako ljubezljiv in uviden, da je poslušal vse težnje, prošnje in pritožbe, ki so jih iznesli posamezni zastopniki razen srezov in mest.

G. ban! Slišali ste razne težnje, pritožbe in prošnje in mislim, da jih boste, kolikor je to mogoče tudi upoštevali. Slišali ste pa tudi pohvalo in so se vam zastopniki razen srezov in mest zahvaljevali za marsikatero postavko v proračunu.

Pa ne samo, da je bila debata o proračunu stvarna in izčrpna, vršila se je tudi v najodstojnejši obliki, kar je le v čast članom banskega sveta kot zastopnikom Slovencev.

To zasedanje pa je bilo nekaka šola za gg. župane in druge javne funkcionarje, ki so člani tega banskega sveta. Na vsa razna vprašanja so dobili točna pojasnila, za kar gre zahvala tudi g. podbanu dr. Pirkmajeru, ki je s svojo vsestransko visoko politično naobrazbo vsako zadevo na najljubnejši način obrazložil, jo pojasnil ter dal smernice za nadaljnje delovanje.

Veseli nas in z zadovoljstvom smo vzeli na znanje, da ste v svojem programatičnem govoru, ki ste ga imeli ob otvoritvi prvega zasedanja banskega sveta Dravske banovine, blagovolili se izraziti za uvaževanje in zaščito verskega čuta našega naroda, ki tvori zdravo, etično podlago za vsako javno in privatno udejstvovanje in razumevanje za kulturne tradicije. Nepobito dejstvo je, da bo iz predloženega proračuna imel največ koristi kmetijski stan, ki je stebler našega gospodarstva. Mi zastopniki mest pritrdimo temu in kmetiskemu stanu privoščimo vse, kar se zavedamo tega, da je kmetijski stan v veliki in hudi krizi, vemo pa tudi, če bo kmetijski stan s podporo banovine prišel iz te krize, da bo temu sledila naravna posledica, da bo izšla iz današnje gospodarske krize tudi industrija, trgovina in obrt.

Čutim se poklicanega tudi v to, da kot zastopnik mestne občine Ljubljanske v zadevi elektrifikacije dravske banovine

elektrifikacije dravske banovine

izjavim to-le:

Kot načelnik upravnega sveta mestne elektrarne in kot načelnik oddelka za pogajanje z Dravsko banovino, sem vedno stal na stališču, da je treba izvršiti širokopotezno elektrifikacijo Dravske banovine, in da je to poklicana v prvi vrsti banovina. Tudi vsi drugi tovariši v občinskem svetu se strinjajo z mojim nazorom. Res pa je tudi, da je mestna občina Ljubljanska kot imejateljica največje kalorične naprave v Dravski banovini faktor, ki ga je treba vpoštovati. Mestna občina Ljubljanska na eni strani in na drugi strani Dravske banovine sta dva pogodbenika, katera sklepata, oziroma bosta sklenila pogodbo in je gotovo, da hoče eden kot drugi, v kar sta poklicana, varovati čimbolj kot je mogoče svoje interese. To je tudi dolžnost vsakega pogodbenika. Pri tako dalekosežnih, v gospodarsko življenje posegajočih momentih, pa je gotovo, da pride do nekaterih nesporazumljenj. Mestna občina Ljubljanska ni imela nikdar namena ovirati dela banovine na tem polju. Baš nasprotno, mestna občina je bila in je pripravljena v najlepšem soglasju podpirati to veliko delo banovine. Mislim, da so vse težavne točke glede sklenitve pogodbe, ki so preje otežkočevale to delo, prekoračene in da bo pogodba v doglednem času

sklenjena. Prosim, da banovina ne prezre dejstva, da bo njen največji odjemalec mestna občina Ljubljanska, zaradi česar jo je treba gledati z drugega vidika, kakor pa morebiti katerega drugega odjemalca.

Gospoda moja! V razpravi pri tretjem poglavju »Prosvetni oddelke«, je večina članov banskega sveta povdarjala, da naše učitelstvo ne vrši svojih dolžnosti. Res je, da večina današnjega mlajšega učitelstva misli, da je edina njegova dolžnost poučevati določene ure v šoli. Ta nazor ni pravilen. Učitelstvo ni samo v to poklicano, da poučuje deca v šoli čitanja in računanja, učitelstvo je poklicano tudi za to, da vzgaja mladino v narodnem in državnem jugoslovanskem duhu. Učitelstvo mora imeti tudi vez z ljudstvom, biti mu mora njegov voditelj, vzor in učenik. Da pa temu ni tako, se ne sme takoj naprtniti vsa krivda mlademu učitelstvu.

Gospoda moja! Ako hočemo imeti dobro učitelstvo, narodno zavedno, kmetsko-gospodarsko izobraženo, je treba predvsem naraščati v tem pravcu vzgajati in poučevati. Treba je ta naraščati že na učiteljsko pripraviti za pot v javno življenje in ga vsestransko v tem pravcu izobraziti. Ne zadostuje, da učitelj uči v šoli deca samo čitati in računati. To velja seveda tudi za učiteljske. Ne zadostuje, da se pripravnik na pripravniški poučuje le o tem, kako ima deca v šoli prednašati učenje, temveč ga je treba poučiti v praktičnem izvrševanju njegovih dolžnosti. Staro učitelstvo je bilo in je še povetini voditelj svojega naroda na gospodarskem polju in tako naj bo tudi mlado učitelstvo. Da se pa to doseže, ga je treba na primeren način izobraziti. Tu leži glavna napaka in tu je treba v prvi vrsti remedure. Mlada generacija mora biti vzgojena v novem duhu že na učiteljsku, kajti le tedaj bo mogoče tudi učitelstvu najmlajše vzgajati v tem novem duhu.

Gospoda moja! Preidem

na državno miselnost

Gotovo je, da nam je treba, da uredimo državo predvsem v notranjosti. Če bo država urejena v notranjosti, potem je gotovo, da bo rastel njen pogled v zunanem svetu. Okoli naše države zbira se sovražniki morajo vedeti in čutiti, da nas vse skupaj vodi in veže le edina misel: velika, gospodarsko in politično urejena, močna Jugoslavija. Vedeti morajo, da smo pripravljeni zato žrtvovati vse, ne samo svoje posvetno blagostanje, temveč tudi svoje življenje in kri. Vsi pa moramo biti pripravljeni, da je nacionalno življenje in razmah mogoče le v dobro urejeni močni Jugoslaviji. Ne zadostuje, da je država le gospodarsko močna. Država je praviloma močna šele tedaj, kadar je prepojena z nacionalnim čutom. Ljudstvo mora vedeti, da ni razlike med Srbi Hrvati in Slovenci v tej državi in da smo vsi le eno, to je državljani Jugoslavi. Vsak posameznik ne pomeni ničesar, če pa že ničesar ne, je pa gotovo, da veliko ne.

Gospoda moja! Kolo časa se vrti. Zmagal bo nov duh z novimi nazori. Kar je bilo, je bilo. Stari nazori ne spadajo nič več v novi okvir. Kdor noče, da ga tok časa ne prehiti, mora to razumeti in se temu prilagoditi, sicer je bolje, da zapusti areno javnega življenja. V starem duhu in s starimi nazori danes ni več mogoče vladati in voditi ljudstvo in mlado generacijo. Posebno mi Slovenci se moramo tega zavedati, saj je Dravska banovina ena najbolj eksponiranih banovin. Z ozirom nato pozdravljam tudi ukrep kraljevske vlade, da je Sokol postal zakonsko zaščiten narodna institucija. Z ozirom nato se mi podpora, ki jo dobi Sokol od Dravske banovine, ne zdi v nobenem oziru previsoka. Predlagal bi večjo podporo, ako bi bilo to mogoče iz gnetljivih virov. Sokol pa naj pomni to, da mu kraljevska banska uprava da to podporo le s pogojem, da zanesa jugoslovansko in le jugoslovansko miselnost v najzadnje gorsko vas. Bivše mentalitete sokolske ne sme biti več. Današnjega Sokola delovanje ne sme biti ne na verski in ne na protiverski ali svobodnomiselni podlagi, temveč edino na jugoslovanski. To načelo mora biti za njega edino, in ga ne sme kršiti, in če bo to načelo zasledoval, mu bo sledil tudi ves narod. Sokol naj bo le avantgarda jugoslovanske miselnosti. To načelo mora biti za njega edino in vse!

Gospod ban! To kar sem iznesel, sem iznesel iz globokega prepričanja, je pa tudi moje osebno naziranje. Vem pa, da jih je še tisoče in tisoče, ki se strinjajo z mojim naziranjem, ki mislijo tako kakor jaz.

Zaključujem svoja izvajanja in mislim, da bi jih ne mogel bolje zaključiti kakor z vzklikom:

Živela nerazdružljiva Jugoslavija!

Živel Njeg. Vel. kralj Aleksander!

Živel ban dr. Marušič!

Po govoru bana dr. Marušiča in izjavi člana banskega svetnika Benka, ki smo ju že objavili, je bilo prvo zasedanje banskega sveta Dravske banovine zaključeno.

Eksplozija na angleški podmornici

London, 3. februarja. AA. Na krovu velike angleške podmornice XI. je med vajami v usku reke Temze prišlo do silne eksplozije. Neki mornar je hudo ožgan. Več mornarjev je bilo več ali manj ranjenih.

28 antikemalistov bo obešenih

Ankara, 3. februarja. AA. Parlament je odobril smrtno kazen za 28 revolucionarjev, obsojenih od sodišča v Menemenu. V Menemenu so včeraj postavili na raznih trgih 28 vešal.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 3. februarja. Večinoma oblačno; tudi tam, kjer je bilo do zdaj jasno, se bo nebo pooblačilo; omiljenje mraza, na vzhodnem robu Alp bo najbrž nekaj mrzleje. Tudi snežilo bo najbrže malo.

Slovaki na Madjarskem

(Od našega rednega dunajskega dopisnika.)

Madjari so goreči revizionisti. Vedno in vedno imajo pred očmi stari magyar orszag. Še te dni je izšla v Parizu krasno opremljena knjiga, na katero sta dva Francoza posodila svoji avtor-ki imeni. Imeni sta sicer docela neznani v političnem in kulturnem svetu, ali Francoza sta, ki sta za madjarski denar prodala svoji imeni in krijeta prav grde madjarske megalomanije. Tako n. pr. je tu karta stare Ogrske, na katero imajo Madjari vse naravne in božje pravice. O Hrvatski in Slavoniji stoji tu črna na belem, da Madjari z vso pravico reklamujejo te dežele zase iz najrazličnejših razlogov, *dasi so tu Madjari v manjšini*. Bilo bi umestno, ako bi se kdo malo več pobavil s to madjarsko nesramnostjo.

Madjari so tudi isto tako goreči zagovorniki narodnih manjšin. Zunanji minister je še pred kratkim lomil kopije za narodne manjšine in s tem varal zunanji svet, ki je načel zagovornik pravic narodnih manjšin. — Toda vsi vemo, da so Madjari za narodne manjšine, ali le za svoje po vzoru fašistov. Fašistični šovinisti vidijo pet tisoč svojih v Dalmaciji, vidijo jih na Malti, vidijo jih par sto na Dodekanesu, vidijo jih v francoskem Tunisu, in povsod kričijo, kako da se jim godi velika krivica samo s tem, ker Italijani povsod ne gospodujejo. Ali 600.000 Slovanov in 230.000 Nemcev v Italiji — to niso manjšine... Enako Madjari, ki vidijo celo svojo manjšino na Hrvatskem, kjer bi trebalo z Diogenovo svetilko iskati Madjara, ki se je kje skrila, ker se mu tu dobro godi... Kako pa oni postopajo s drugorodnimi manjšinami, so nam dokaz — Slovaki.

Slovaki na sedanem Ogrskem so se najprej priglasili k svetu l. 1848., ko so proglasili svoj vsenarodni program, drugi pa leta 1861., ko so proglasili prvi zahtevo avtonomije za Slovaško in posebno varstvo Slovakov, ki živijo zunaj meja te prave Slovaške.

Po ustavitvi Češkoslovaške republike je ostalo še izdatno število Slovakov pod Madjarsko. Vlada Mihaila Karolyja je zaradi teh Slovakov privlekla iz zaprašenih arhivov narodnostni zakon iz l. 1868., štev. zbirke zakonov 44., s katerim so na papirju zagotavljali manjšinam narodno avtonomijo, ki je niso nikdar izvedli. Predno je grof Karoly mogel ta zakon uveljaviti v korist Slovakom, je njegova vlada padla. — Njegov naslednik Bela Kun je tudi nameraval izvesti zakon o narodni avtonomiji, pa ni imel časa za tako reformo, in prišla je vlada Fridrihova, ki je nekaj napravila, ali ne v smislu rečenega zakona, marveč je izdal le naredbo o ustanavljanju manjšinskih šol in o rabi jezika manjšin v uradih. Ali še preden so začeli te naredbe izvajati, je Fridrih odstopil in njegov naslednik je proglasil tiste naredbe za — neveljavne.

Prišla je pogodba trianonska, v kateri so tudi določbe o pravicah narodnih manjšin. Grof Bethlen je takrat moral rad ali nerad nekaj ukreniti, da pokaže vsaj na videz dobro voljo. Izdal je naredbo 21. julija št. 4800 o izvajanju trianonskih določb o šolah in rabi jezikov. Kar se tiče šol, je naučeno ministrstvo dopolnilo in razširilo z novimi naredbami. — Te naredbe so določale, da morajo biti v občinah, kjer žive narodne manjšine, imenovani le taki učitelji in uradniki, ki obvladajo jezik teh manjšin. — Glede šol določajo tipi A, B in C; šole tipa A so šole z učnim jezikom manjšine, tipa B so utrkavistiške šole, a v šolah tipa C se dopušta le za varstvo učni jezik manjšine, vse ostali predmeti pa se morajo poučevati madjarski. — Toda... tudi ta lepa naredba je ostala le na papirju, in ako se je kje izjemoma izvedla, je veljalo to za Nemce, ne pa za Slovake ali Srbe ali celo Slovence, ki jih je tudi še nekaj pod madjarsko peto.

Vsi napori Slovakov, da bi se te naredbe začele izvajati, so ostali brezuspešni. Niti ene šole tipa A ali B nimajo, pač pa se le v nekaj malo šol poučuje varstvo v slovaščini. — Učitelji na vseh šolah za slovaške otroke so Madjari, ki ločujejo za veliko silo nekaj malega slovaški, da je pravi skandal, ako jih kdo sliši, ki jezik pozna. Slovaki so se neprestano prizadevali, da bi izdajali svoje časopise, ali oblasti take prošnje zavračajo z razlogom, da ni dovolj — papirja. Na prošnje za ustanovitev tega ali onega slovaškega društva pa ne dajo nobene rešitve. Doslej niso mogli Slovaki ustanoviti niti Lige za Društvo narodov, tako da niti v tej instituciji niso zastopani. — In čujte: Slovakom se ne dovoljujejo niti skupščine, niti nedolžne gledališke predstave, niti kake plesne zabave.

Pomniti je, da imajo Slovaki v 20 velikih

občinah nad tričetrtinsko večino, v 15 občinah nadpolovično večino, a v nad 200 občinah so v manjšini. V mestu Bekešbaba (Bekes Csaba) jih živi 23 do 24 tisoč in so v večini. V vsem okraju so jih sumi Madjari našli nad 100.000. Silne manjšine so izpod Budimpešte celo čez jugoslovansko mejo in pa nad Pešto do češkoslovaške meje. — Leta 1927. so madjarske oblasti naštele — čujte! — 148.000 Slovakov in pa 243.000 takih oseb, ki znajo tudi slovaški jezik, kar zopet niso drugega nego Slovaki. Brez strahu, da bi doživeli ugovor, smemo torej računati, da je na

Ogrskem še vedno nad 300.000 Slovakov. — In koliko je še Nemcev, Rumunov, Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se svoje narodnosti še več ali manj zavedajo, koliko stotisoč je pomadjarjenih. — Naj se le pogleda statistika pravih Madjarjev pred 60. leti, da se more presoditi, kaj so Madjari počeli tekom dualizma nad drugorodci, da so število svoje narodnosti v magyarsorazgu potrojili!

Vse to je treba upoštevati, če se hoče prav razumeti madjarsko kričanje o zatiranju njih manjšin.

Potreba mostu čez Muro pri Radencih

Njega narodno gospodarski in narodno politični pomen za naše obmejno ozemlje

Cornja Radgona, 2. februarja.

Ko je po svetovni vojni postalo naše Prekmurje del velike Jugoslavije, imajo naše Slovenske gorice, predvsem ves gornjeradgonski sodni okraj, od leta do leta večje gospodarske stike s gornjim delom Prekmurja nahajajočam se onstran Mure. Ti stiki vplivajo zelo blagodejno v domorodnem in državljanskem pogledu na prekmurski živelj v Slovenski krajini, vendar se medsebojni odnosi ne morejo tako razviti in poglobiti kakor bi to bilo glede na gospodarske razmere potrebo. Mura, ki je tvorila sto in sto let državno mejo med Avstrijo in Madjarsko ter sčasoma odtujala prekmurski del našega naroda od onega tostran Mure, je še dandanes velika zapreka v medsebojnih odnosih. V vsej razdalji od Radgone do Veržeja ni namreč nikakega mostu za promet med prebivalstvom tostran in onstran Mure.

Radi tega ste započeli že takoj po svetovni vojni županstvu občin Slatina Radenci in Petanjci hvaljevredno akcijo, katero podpira še 54 drugih občin ter samoupravnih in gospodarskih korporacij, da zainteresirajo za novi most vse mero-dajne činitele ter da se vzame vprašanje tega mostu, ki ni samo v interesu nekaterih najbližjih občin, ampak je sploh velikega narodno-gospodarskega in narodno-političnega pomena za vse obmejno ozemlje Dravske banovine proti Avstriji in Madjarski, resno v pretrah in se čimprej uresniči.

Ze bivša deželna vlada za Slovenijo je leta 1920 uvidela, da je potrebno zgraditi ta most ter je dala napraviti zanj tudi že načrte. Takrat pa se je zgradil samo most pri Veržeju, med tem ko je ostalo vprašanje mostu pri Radencih še vedno odprto. Potreba po njem pa postaja od leta do leta vedno bolj nujna in evidentna. Promet med severnim delom gornjeradgonskega sod-

nega okraja in Prekmurjem je namreč od dneva do dneva večji in živahniji, ker tvori najkrajšo in najugodnejšo zvezo med Mariborom in Mur-sko Soboto ter vmes ležečimi kraji.

Za enkrat se vrši promet čez Muro v Radencih s pomočjo broda, ki je zasebna last 13 kmetov iz Petanje. Prevažanje z brodom pa je spojeno vedno s težkočami in je odvisno od stanja vode. Ob nizkem stanju vode, ko je promet največji, sploh ni mogoče spraviti preko Mure močnejše natovornih vozov. Pri visoki vodi pa zopet preti nevarnost vode, da ga ne odriga, kar se je tudi že večkrat zgodilo. Pozimi, ko Mura zamrzne, ali nosi s seboj velike plošče ledu, pa morajo brod sploh razdreti in ga spraviti na varno, tako da včasih ni mogoče priti čez Muro celo po več tednov.

Ob takih prilikah so ljudje prisiljeni, da se vozijo na Verže ali skozi nemško Radgono. Skozi Verže se podaljša nekaterim pot do 50 km ali še več, pri poti skozi avstrijsko Radgono pa morajo imeti naši ljudje dovoljenje avstrijskih oblastev. Dobiti tako prehodno dovoljenje pa je jako težko, ker mora vsakdo, ki hoče iti s kakim vozom iz Gornje Radgone čez avstrijsko ozemlje v Slovensko krajino, dati zadostno jamstvo dveh porokov, da se bo vrnil z istim vozilom zopet nazaj.

Kaj to pomeni v gospodarskem oziru za naše kraje, ni potrebno menda še posebej naglašati. Ako bi imeli most čez Muro pri Radencih, bi se ves vozovni promet naših krajev vršil lahko nemoteno po našem ozemlju in bi vse prej navedene neprijetnosti odpadle. Medsebojni stiki in gospodarski odnosi bi postali tesnejši, za ljudstvo iz Petanje in Petrovec, kakor tudi vseh drugih vasi onstran Mure, ki ležijo blizu Radenc, bi postala železniška postaja Slatina Radenci najbližja postaja, ki bi jih vezala z ostalo Slove-nijo in svetom sploh. Zdravilišče Slatina Radenci pa bi tudi s tem na pomenu in slovesu pridobila.

Kakor je naše časopise v zadnjih dneh poročalo, se je vprašanje novega mostu čez Muro pri Radencih obravnavalo tudi na ravno kar minulem zasedanju banskega sveta v Ljubljani. Izgleda, da je stopila sedaj v odločilen stadij, ker bi mero-dajni činitelji najbrž ne nasprotovali pobiranju mostnine, ki bi bilo potrebno za odplačilo posojila, ki bi se moralo za gradnjo mostu najeti. S tem pa bi tudi izpolnjena dolgoletna želja vsega prebivalstva Slovenskih gor in gornjega Prekmurja.

Cestno vprašanje v škofjeloškem okraju

Škofja Loka, 2. februarja.

Najtežje naše vprašanje je primerna in potrebna odgovarjanja ureditev cestnega parka v škofjeloškem okraju.

Z novim letom se je škofjeloški cestni okraj priključil kranjskemu, kar pa ne bo imelo za posledico, da bi se proračun, ki ga je predložil dosedaj avtonomni škofjeloški cestni odbor Kranju, kaj prida izpremenil.

Številke najboljše dade misliti, da cestni problem ni lahak, saj gredo izdatki v tisoče. Proračun za l. 1931. izkazuje izdatkov za 2.108.000 Din: Cesta Škofja Loka-Zelezniki-Podrožje, državna meja je vračunjena z 272.500 Din; Kranj-Suha-Škofja Loka-Gorenja vas-Ziri z 236.700 Din; Škofja Loka-Sora-Medvode 19.800 Din; Suha-Jeperca-Smednik z 22.900 Din; Dobrava-Zaklane-Lučne-Gorenja vas 24.100 Din; Trbija-Fužine-Savodnj 39.700 Din in Hotavlje-Podpleče 13.100 Din. Kilometerski znaki bodo veljali

22.000 Din; pomožno osebje 260.480 Din. Kot izredna dela preloži se bo cesta skozi Karlovec v znesku 200.000 Din; obnovil se bo most pod Sušo pri Zalem logu 25.000 Din; razširitev ceste v Stari Loki 40.000 Din; obnovitev ceste Trbiža-Fužine-Savodnj 540.000 Din. — V gradbeni sklad za puštalski most gre 50.000 Din. Materijalni, upravni in pisarniški stroški 992.960 Din.

Pokritje je predvideno z donosom izrednih uporabnikov na 131.000 Din, banovina 1.186.670 Din, državni prispevek 165.58470 Din. Za pokritje primanjkljaja se bo sklenila enotna letna doklada za ves sreski cestni odbor na podlagi davčne osnove kranjskega, tržiškega in škofjeloškega okraja. 50% doklada na vse državne davke bi vrgla 490.32977 Din, a ni definitivna. Prejemki na tej osnovi so 2.070.584 Din 47 p. Primanjkljaj 37.47553 Din se bo kril z raznimi prihranki.

Za cesto Čatež - Stojdraga

Brežice, 2. februarja.

Kakor izgleda, se bo dolgoletna želja občanov iz Čateža ter široke okolice za zgradbo prepotrebne ceste preko občine Čatež do Stojdrage vendarle v doglednem času uresničila, za kar se imamo v precejšnji meri zahvaliti članoma bivšega kostanjeviškega cestnega odbora gg. Zevniku Francu, veleposestniku na Čatežu in Špileku Andreju. Po prizadevanju teh dveh se je zbral že gradbeni sklad v znesku 120.000 Din. Za leto 1931 pa je bila v proračunu kostanjeviškega cestnega odbora postavka v znesku Din 140.000. To vsoto je prevzel tudi sedaj novi cestni odbor v Krškem, tako da bo koncem letošnjega leta zbrana vsota Din 260.000 kot gradbeni sklad.

Če nam bo priskočila še banska uprava s svojim prispevkom na pomoč, o čemer ne dvomimo, je pričakovati, da se bo začelo že v doglednem času z zgradbo te ceste.

Po tej novi cesti bi prišli v ožji gospodarski in kulturni stik kraji ob spodnjem Posavju z mestom Brežice in Krško ter celj Zuzemberk z mestom Jasko, ker bi imenovana cesta vezala najkrajše obe državni cesti Zagreb-Samobor-Kalje-Jaska-Kalovac ter Zagreb-Samobor-Novo mesto-Ljubljana.

Sokolstvo

Pozdrav poljskega Sokolstva

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je sprejel od starost poljskega Sokolstva brata Adama Zamojskega brzodjavni pozdrav sledeče vsebine: Zbrani na deseti glavni skupščini poljskega Sokolstva v Varšavi pošljimo Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije izraze toplih bratskih odnosov in iskrene vdanosti naši skupni stvari za zblizanje in zedinjenje vsega Slovanstva s srčnim sokolskim pozdravom: Czelem! Adam Zamojski, starosta SPS.

Sokolsko društvo Studenci

V nedeljo, dne 25. januarja je imelo Sokolsko društvo Studenci svoj občni zbor. Društvo šteje 98 članov, 40 naraščajnikov in 111 pripadnikov sokolske obee, skupno 249 oseb. — Društvo je imelo 9 prireditev, ki so moralno in gmočno uspela. Telovadno poročilo beleži 36 telovadcev in 10 telovadk. Lepa vrsta tekmovalcev si je v srednjih in nižjih oddelkih priborila več župnih prvenstev. Prednjaški zbor šteje 15 članov in članic. S posebnim veseljem je članstvo pozdravilo v svoji sredini soustanoviteljica studenškega Sokola br. Cirila Hočevanja, ki si ga je zbor izbral za svojega načelnika. Njegovo strokovno znanje in njegova neumorna delavnost jamčita, da bo društvo tehnično še bolj napredovalo, kar vzbuja najboljšo nado za bodočnost. Tudi prosvetno delo se je vršilo v društvu smoteno. Blagajniški promet izkazuje vsoto Din 79.06142, čisto premoženje 350.000 dinarjev, proračun za leto 1931 25.000 Din. S posebnim priznanjem je bilo sprejeto poročilo knjižničarja, ki je pomnožil knjižnico na 866 knjig za 269 čitalce. Ko je bila sprejeta lista društvene uprave, je br. starosta zaključil občni zbor.

IX. OTROŠKA MAŠKARADA ATENE — UNION — ATENE

::: Pustna nedelja popoldne :::

Ouida:

Kneginja Zurova

49

Nato je hitro pristavila: »Le za nekaj mi je žal, to, da sem jaz kriva, da ste se podali v nevarnost; ker se mi zdi, da nevarnost je.«

»O, če ni drugega.« — je rekel Corréze in se zasmejal. Sam pri sebi pa je pomislil: »Umreti z vami, kakšna sreča!«

Bila sta pa v resnični nevarnosti. Včasih se je zadelo, da bo morje pogoltnilo njuno orehovo lupino. Morje se je dvigalo kakor kakšen zid ter zakrivalo obrežje. Toda Corréze je neumorno in krepko veslal. Vera pa se ni mahnila od krmila. Končno sta vkljub viharju in valovju prispela do pristana. Bila pa sta oba mokra do kože.

Podal ji je roko ter jo dvignil iz čolna.

»Življenje ste mi rešili,« je rekla.

Globoko se ji je priklonil, toda ni mu dovolila, da bi ji poljubil roko. »Kako sem srečen,« je rekel.

Ko sta se izkrcala, je lilo z neba. Valovje se je grmeč odbijalo od valolomov vrta.

»Stopite vendar notri, da počakate, da nevihta mine,« je rekla.

Obotavljal se je. »Jaz — v hiši kneza Zurova?«

»V moji hiši,« je odgovorila z očitajočim glasom.

»Predobri ste, gospa. Toda če dovolite, se rajši po-

slovim tu od vas, tudi če me obdolžite nevhvaležnosti.«

Vera ga je pogledala, toda on ni hotel razumeti, kaj je bilo v njenem pogledu tako razločno zapisano.

»Življenje ste mi rešili,« je vnovič tiho izpregovorila.

»Oh ne. Imate preveliko število angelov varuhov, da bi mene ubogega smrtnika potrebovali. Dovolite, da se poslovim.«

»Ali stanujete v bližini?«

»Za nekaj dni — za nekaj ur. Prihajam iz Milana in odhajam v Pariz. Saj veste, da sem ptica selivka.«

»In ne boste počakali — mojega moža?« ga je vprašala z nekim težkim pšemagovanjem. »Zahvaliti se vam bo hotel, on — Ni dokončala stavka, ker jo je davilo v grlu.

Corréze se je priklonil.

»Če vas že ne morem prepričati, da nisem nič takega za vas napravil, za kar bi mi bili dolžni zahvalo, dovolite, da vas opomnim, da je vaša obleka mokra in moja tudi —«

»Seveda sem na to pomislila. Torej vam smem ponuditi vsaj voz?«

»Tudi tega ne, če dovolite. Nagla hoja mi bo bolj koristila.«

Ko je knez Zurov prišel iz Monte Carla, je bil izvrstne volje. Priigral je ogromno vsoto, se dobro zabaval in pripeljal je s seboj mnogo prijateljev k obedu. Ko je zvedel, kaj se je zgodilo, jo je pogledal, kakor da ne ve, kako naj stvar vzame, v dobrem ali slabem pomenu.

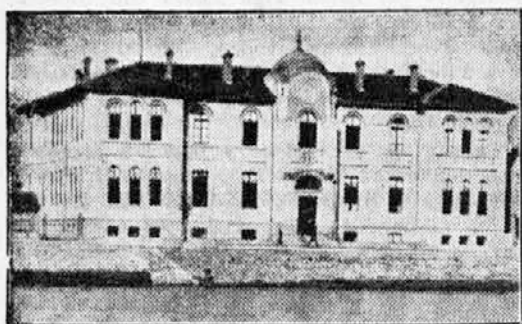
»Vam je usoda namenila doživljati romantične stvari,« je rekel. »Pravite, da vam je življenje rešil. Uverjen sem, da nekoliko pretiravate, ste pač podvrženi sentimentalnosti. Imate zares pravo pravcato srečo, da nalezite na tega pevca vselej, kadar ga potrebujete. No dobro,« je zaključil, »ali vam je kaj na tem, da se mu zahvalim? Kje pa je zdaj?«

»Ne vem.«

»Tedad poizvem v klubu za njegov naslov. Nikakor mu ne morem odpustiti, da ni hotel priti v Svir. Vendar pa mu pošljem svojo vizitko, če vi želite, in ga povabim k obedu. Morda pa bi mu rajši poslali kak prstan ali kaj podobnega v dar.« Po teh besedah je odšel. Ni je vprašal, kako se počuti in kako se je rešila iz teže nevarnosti.

Vera se je naslednjega dne odpeljala z doma. Hotela je obiskati ženo Vladimirja Zurova, ki je hudo zbolela. Bila je oblečena v dragocen kožuh iz soboljevine. Loris ji je ležal pri nogah, poleg nje pa je stal na vozni blazini košek z vijolicami in belim bezgom za gospo Zofijo Zurovo. Na šetališču des Anglais je mrgolelo kočij. Vera, ki se je prvič v sezoni tod vozila, je radovedno opazovala to vrvenje. Nenadoma je privzila mimo kočija, v kateri je sedela temnolasa ženska z ravno takšnim kožuhom, kakršen je bil njen. V rokah je imela cigareto. Ko se je privzila mimo Vere, jo je z zaničljivim smehom dvignila k ustnam, se nato nagnila na desno stran ter pihnila dim v nekega gospoda, ki je sedel na blazini poleg nje. Tisti gospod je bil knez Zurov.

K desetletnici filozofske fakultete v Skoplju

Poslopje fakultete ob Vardaru

Dr. Radoslav Grujić, redni profesor beogradske univerze in dekan skopljske fakultete

— Beograjski kritik pred sodiščem. Pred beograjskim sodiščem je končal zanimiv literarni spor. Pisatelj g. Carnjanski je tožil kritika Ziko Miličevića, zaradi žalitve, češ da je napisal v »Politiki« meseca septembra lani članek »Književnik išče čitalce«. Tožilca je zastopal advokat V. Vujanac, ki je zahteval poleg zapora, da se obtoženec obsodi tudi na globo 30.000 Din, ker je škodil ugledu g. Carnjanskega. Razen tega je zahteval, da mora obtoženec plačati 4000 Din za pravne stroške. Obtoženec kritik Miličević je v svojem dolgem zagovoru naglasil, da gre za pravdo, kakršne na sodišču v Beogradu še ni bilo. Trdil je, da se še ni zgodilo v Beogradu, da bi literat tožil kritika, kaj se ga je nepovoljno kritiziral, kaj se ob ugodni kritiki. Obtoženec je mnenja, da je s svojo kritiko vzel Carnjanskega prav za prav v zaščito. Sodišče je obtoženca oprostilo.

— Sadržaji! Kljub nešteti konkurenčnim sredstvom je še vedno ARBORIN najboljši preparat za zimsko zatiranje sadnih zajedavcev. Arborin dobite pri tvrdki: »Chemotechnica« družba s o. z. Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču).

— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12.

Jz Dravske banovine

d Napredovanja. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra prosvete so napredovali v 3/I. Franjo Novljan, v 4a/I. Ljubomir Nardin, v 4/I. dr. Erna Šuklje, dr. Rihard Kraus, Josip Krušec in Franjo Zelenko, v 4a/I. Franc Fink, Rudolf Šaj, v 5/I. Leonid Gregorič, v 6/I. Tomo Starc in dr. Ivan Ambrožič.

d Vpokojeni častniki. Na svojo prošnjo so bili vpokojeni pešadijski podpolkovnik gosp. Klobučar V. Oto, orožniški podporočnik g. Rajda P. Karel, višji vojaški uradnik ekonomske stroke g. Žerjav K. Mihael in nižji vojaški uradnik ekonomske stroke Varnik S. Franjo. Vsi so prevedeni v rezervo.

d Pevsko društvo »Sava« v Ljubljani priredi v nedeljo 8. februarja v Sokolskem domu v Štepanju vasi veliko predpustno veselico.

d Železniški upokojenci in kuluk. Z mesecem februarjem se odtegne vsem železniškim upokojencem brez razlike starosti novi davek kuluk. Zakon pa predvideva, da so kuluki podvržene osebe od 18—55 leta starosti. Železniški upokojenci posebno oni, kateri so upokojeni po starem zakonu, so že zdavnaj prekoračili 55 leto starosti. Med železniškimi upokojenci, posebno med onimi, ki so upokojeni po starem zakonu, vlada vsled tega silna potrtost. V kakšni bedi se nahajajo staroupokojenci, provizionisti, miloščinarji in železniški invalidi še s kronsko nezgodno rento državne in južne železnice, upamo da ni potreba znova naštevati. Nujno je potrebno, da merodajni faktorji ukrepejo vse potrebno, da se gorimenoim uradijo njihovi prejemki času in življenjskim potrebščinam primerno, kakor tudi da se železniškim invalidom vendar že enkrat prevedejo njihove nezgodne rente ter da se jim popravi vsa krivica za nazaj. Dotlej pa naj se jih obvaruje pred novimi odtegljaji, ustavi naj se nadaljno odtegljanje za nabavljalo zadrugo in že plačani znesek vrne.

d Društvo državnih policijskih nameščencev in upokojencev v Ljubljani se najiskrenejše zahvaljuje vsem dobrotnikom prostovoljno darovanih darov, posetnikom veselice in sploh vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k tako lepo uspehi naši dobrodelni prireditvi v hotelu Union 3. januarja 1931. — Veselični odsek.

d Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani je imelo 1. t. m. v dvorani »Trgovskega doma« svoj VII. redni letni občni zbor, katerega so se udeležile tudi razne druge trgovske organizacije po svojih zastopnikih in odlični predstavniki iz vrst našega trgovstva. Zbornico za TOI je zastopal nje tajnik gospod dr. Pless, zvezo gremijev tajnik gosp. Kaiser, ljubljanski gremij g. Šmuc. Pismeno so zbor pozdravili predsednik trg. zbornice gosp. Ivan Jelačin ml., načelnik ljubljanskega gremija gospod Gregore, načelnik gremija za okolico spod. Šporn. Občni zbor je otvoril in vodil društveni predsednik tov. Krek. Obširnejše poročilo društvenega delovanja pa je podal tajnik tov. Sturm. Društvo zaznamuje v pretečenem letu velik razmah in šteje ob zaključku leta 211 članov. Vodi se sistematična borba za dosego ugodnosti na drž. železnicah, ki je prizna-

na že v vseh drugih državah, stremi za čiščenjem svojega stanu z onemogočenjem raznih elementov, ki so se po vojni vrinili v ta stan, za katerega pa nimajo prav nikake kvalifikacije. Čestokrat se čita v časopisju o raznih goljufijah in poneverbah, ki jih zakrivijo taki »trgovski potniki« na račun našega solidnega in kvalificiranega potništva. Blagajniško poročilo je podal tov. Gril in izkazuje nad 55.000 dinarjev čistega premoženja brez vsakega dolga. Zborovalci so izrazili mnenje, da naj društvo podpira siromašne svoje tudi gmotno in naj se med letom v ta namen pridno zbirajo prispevki. Pri volitvah je bila po krajši debati izvoljena lista odbora, na kateri so trije novi odborniki.

d Redni občni zbor Zreze šoferjev Dravske banovine bo 5. februarja ob 19. uri v gostilni Novak, Rimska cesta 19. Dolžnost članov je, da se ob obnege zboru polnoštevilno udeležijo. Odbor.

d Vreme. Barometer je kazal v Ljubljani včeraj ob 7. uri 716,2, v Mariboru 757,8, termometer ob tem času v Ljubljani 3,2, v Mariboru 1,2, v Ljubljani je znašala relativna vlaga 85%, pihal je NE, v Mariboru vlaga 85%, pihal je NW. Oblačnost je znašala tu in tam 10. Jasno je bilo v Splitu, na Rabu in na Visu. Deževalo je samo v Beogradu (0,5 mm do 7. ure). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 4,2, najnižja pa 1,6, v Mariboru 0, v Zagrebu 8, v Beogradu 2, v Sarajevu — 2.

Ljubljana

Sreda, 4. februarja 1931., Veronika. Pravoslavni: 22. januarja, Timotej.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

* Finžgarjeva proslava bo v ponedeljek dne 9. t. m. v opernem gledališču. Predprodaja vstopnic je od srede dalje pri dnevnih blagajni v operi. Vpizorila se bo Finžgarjeva narodna igra »Divji lovec«. Pred začetkom pa bo govoril o Finžgarju prof. Kobljar. Predstava je izven abonmana.

* Ljubljanski mestni župniki sporočajo: od 14. do 25. marca t. l. bo v vseh ljubljanskih župnih cerkvah misijon. Te dni raznašajo od mestnega župnega urada pooblaščenosti zastopniki (-ce) cerkveni list »Vera in življenje«, ki je v tej številki posvečen misijonski misli. Vse vernike prosimo, da te zastopnike (-ce) prijazno sprejmete kot odposlanca svojega župnika, ki Vas vabi, da se misijona udeležite.

* Odpri ta noč in dan so groba vrata. Umrli so: Zagar Jakob, 72 let, Gameljne; Petkovšek Marija, 88 let, bivša služkinja, Japljeva ul. 2; Kovač Jerca, 77 let, bivša kuharica, Vidovdanska c. 9; Dolinar Gabrijela, 83 let, zasebnica, Stara pot 1; Erzín Ivan, 40 let, narednik v p. Jenkova ul. 13. — V splošni bolnici so umrli: Šmrekar Marija, 38 let, zasebnica, Mengeš; Erjavce Vladimir, 6 tednov, nezak. sin mlinarice, Šmarje-Sap; Štefanović Stasenka, uradnik Ljubljanske kreditne banke, Salendrova ul. 4; Volč Ivana, 62 let, mestna uboga, Jeranova ul. 12; Ozvald Frančiška, 31 let, žena dninarja, Zeljne

Lovske puške

Roberte, pištole za štrajenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno na zalogi

F. K. KAISER 323
puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9

Spremembe v železniški službi

Premeščena sta zvaniki I/IV Kraševce Stadelav, komercijalni zvaniki, Ljubljana glav. kol. v Trbovlje; I/III: Hörner Josip, strojevodja, Pakrac direkcija Zagreb v kurilnico Ljubljana I glav. kol.

Postavljeni so za stalne zvaniki I/IV: Kremenar Alojzij, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Kreuh Karel, kurilnica Maribor; Premk Vinko, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Marčič Konrad, kurilnica Maribor; Humer Ivan, kurilnica Ljubljana I glav. kol. Zvaniki II/III: Križaj Anton, prog. sekcija Ptuj; Majcen Anton, kurilnica, Maribor; Kosar Martin, Maribor glav. kol.; Miklavčič Anton, prog. sekcija, Ljubljana gor. dol. prog.; Bahun Jožef, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Zagar Janez, Novo mesto; Lukšič Mirko, prog. sekcija Novo mesto; Marn Janez, prog. sekcija Maribor gor. kol.; Felle Friderik, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Husu Jožef, prog. sekcija Maribor glav. prog.; Pavčnik Anton, prog. sekcija Zidani most; Mlakar Mihael, Pragersko; Breznik Rudolf, prog. sekcija, Maribor kor. prog.; Dremelj Anton, progovna sekcija Novo mesto; Bizavičar Janez, kurilnica Ljubljana II gor. kol.; Rožič Alojz, prog. sekcija Jesenice; Zumer Ivan, prog. sekcija Ptuj; Kovačič Viktor, Pragersko; Smodej Maks, prog. sekcija Zidani most; Šuštar Anton, progov. sekcija Zidani most; Kraljič Josip, kurilnica Maribor; Trilar Anton, prog. sekcija Zidani most; Vrbin Franc, prog. sekcija Ljubljana gor. dol. prog. Služitelj, II. skupine: Makovec Janez, prog. sekcija Ljubljana glav. prog. Prometni izpit je položil: Jož Boris, prometnik, Brežice; brzojavno-signalni uradnik II. kategorije: Podgoršek Martin, Rimske toplice; Borštnik Bruno, prometno komere, odeljenje; dnevničarja: Vovk Janez, Podnart Kropa in Obrnan Franc, Moškanjec. Služba je preostala zvaniki I/IV: Novak Hermanu, Ljubljana gor. kol. in zvaniki II/III: Sedlatschek Ivanu, Rogatec.

Jz drugih banovin

Vampir

V hiši premožnega kmeta Miladina Velimiroviča iz Zaklopače pri Kraljevu so se začele dogajati pred dnevi strašne stvari. Vsako noč je prišel strašit njegov nedavno umrl oče. Pokojnik je trkal po vratih, kričal po dvorišču, klical sina in druge domače, tako da je bil kmet in vsa njegova družina v večnem strahu. Postavil je tudi stražo okoli hiše, toda nič ni pomagalo. Strah je od daleč metal kamenje na hišo in nihče ga ni videl.

Neko jutro je našel Miladin v sadovnjaku pismo, v katerem mu duh pokojnega očeta sporoča, da je v veliki nemilosti pri Bogu zaradi grehov. Toda vse te grehe bi mu v nebesih oprostili, če bi poravnal spor z nekim Bogdanom Jovanovičem, katerega je oškodoval v pravdi zaradi vinograda. Duh je sinu zašepetal, naj v 10 dneh prepusti Jovanoviču polovico vinograda, sicer mu ne bo dal miru. Po vsem tem je kmet vložil tožbo proti Bogdanu Jovanoviču, kajti izkazalo se je, da je pisal pismo om. Pred sodniki je Jovanović izjavil, da se je hotel s sosedom samo šaliti. Za to šalo mu je pu sodišče prisodilo nekaj mesecev zapora.

Drzna tatvina draguljev

V nedeljo popoldne je dr. Jovan Milanković, bivši polnomočni minister v inozemstvu, z družino zapustil stanovanje v Beogradu v Mišarski ulici. V stanovanju ni bilo tedaj nikogar. To so izrabili neznanji lopovi, ki so se splazili na dvorišče, nato pa v stanovanje. V spalni sobi so izsledili kaseto, v kateri so bile dragocene Milankovičeve žene. Z nekim topim orodjem so jo odprli in jo oropali.

Neki sosed je lopove opazil, ko so stanovanje z zavojem pod roko zapustili. Drzen vlom je odkril Milankovičev sin, ki je našel vrata v stanovanje odprta, čeprav ni bilo v stanovanju nikogar. Takoj je spoznal, da so bili tatovi v hiši in misleč, da so morda še kje skriti, je preiskal a samokresom v roki vse stanovanje, toda o vlomilcih ni bilo ne duha ne sluha. V kaseti, katero so lopovi odnesli, so bili dragulji in drag nakit, vreden 50.000 Din. Razen tega so v lomilci odnesli važne listine, ki so bile v kaseti ter oporoko. Vlomilci so poznali razmere v hiši in so se za vlom dobro pripravili.

b S samokresom na 18letno dekle. V stanovanju beograjskega advokata pisarja Riste Markovića je prišlo pred dnevi do krvavega dogodka. Ta je priredil v stanovanju sestanek, na katerega je povabil več svojih prijateljev in znancev. Navijali so gramofon in pili kavo in čaj. Razpoloženje je bilo najlepše, ko se je začelo na vratih trkanje. Ko je Marković vrata odprl, je stal na pragu neki njegov prijatelj z 18-letno Jeleno Jocevič, hčerko Jovana Jocevića, beograjskega mizarja. Družba je bila razburjena sprčo tega, da je prišla v goste vsem neznana ženska. Jocevičeva je hotela oditi, ko je videla, da družba z njeno prisotnostjo ni zadovoljna, Marković jo je pa zadrževal. Končno je ugodila prošnji domačina in še za trenutek sedla, tedaj je pa Marković pognil iz žepa samokres in streljal najprvo v strop, potem pa nameril na dekle in jo lahko ranil. Nekdo je poklical policijo, ki je Markovića aretirala.

b Nenavaden samomor. V kočiji nekake izvoške v Novem Sadu je izvršil na Svečnico samomor neki mladenič v prav nenavadnih okoliščinah. Mladenič je izvoške ustavljal na cesti in ga prosil, naj ga odpelje v državno bolnico. Pogodila sta se za 20 Din. Ko je izvošek obstal pred bolnico, je počil strel in iz kočije je padel z okrvavljeno glavo potnik. Kočijaž je klical na pomoč, toda nesrečnej je pod kočijo tedaj že izdihnil. Iz listin, ki jih je imel pri sebi, so dognali, da gre za nekega Branka Pravico, ki je bil zaljubljen v neko natakario, katera ga pa ni marala. Zaradi nje se je pred dnevi streljal s fanti, nakar je bil odpuščen iz službe. To ga je tako potrla, da je šel prostovoljno v smrt.

b Samomor na zagrebški kliniki. Na zagrebški kliniki je izvršil samomor sluga Rudolf Zadnik, star 27 let, rodom iz Čateža. Ponoči je vstal in odšel k pisalni mizi in ugasnil luč, nakar so bolniki začeli strašen krik. Ko so prižgali svetilko, so videli, da se je sluga zabodel z nožem v prsa. Službujoči zdravnik je mogel ugotoviti samo smrt. Samomor je izvršil najbrže v trenutku duševne zmedenosti.

pri Kočevju. — Na Dunajski cesti 36 je včeraj dopoldne nenadno umrl dr. Erik Mühlhausen, finančni svetnik v pokoji. Pokojnik je bil član Glasbene Matice in iz zelo ugledne rodbine. Pred leti je stopil v pokoj. — Na Golniku je včeraj dopoldne preminul odvetnik iz Murske Sobote g. dr. Josip Goljevšek. Pokopali ga bodo v Murski Soboti danes ob 15. uri iz hiše žalosti. Sodna ulica št. 4. Znani in priljubljeni odvetnik je že dolgo bolehal na zahrbtni jetiki. Iskal je pomoči tudi v zdravilišču, kjer mu pa niso mogli več pomagati. Mnogo se je udeleževal v javnem življenju in bil zaradi svojega blagega značaja povsod priljubljen. Težko prizadeti družini naše globoko sožalje!

* Zlata poroka. Pred dnevi sta praznovala Ljubljana g. Franc Tanko in njegova soproga Karolina svojo zlato poroko. Oba sta še trdna in zdrava. Svojo številno družino sta lepo vzgojila in otroke špavila do dobrega kruha. Stanujeta pa že dosti let, odkar se je g. Tanko po službovanju po raznih krajih preselil v Ljubljano, na Karlovski cesti 26. Čestitamo in jima želimo še mnogo srečnih let!

* Jutri zvečer bo predaval o »Obrtnem orodju« inž. Humeck.

* Shajališče gospodinskih pomočnic, v Prečni ulici št. 2 zbira od božiča dalje vsako nedeljo in praznik popoldne od pol 16. do pol 19. ure naša dekleta. Počutijo se v teh prostorih prav dobro, kakor doma. Prvotna plahost je minula, sedaj se v igri, petju, poučnih in zabavnih pomenkih kratkočas. Shajališče se vodi v duhu složnosti in skladnosti med gospodinjo in gospodinsko pomočnico. Naša dekleta naj prežive svoje proste urice tako, da koristijo svojemu duševnemu in telesnemu zdravju, skrbje naj za to, da se dvigne ugled in spoštovanje njih stanu. Vzljubijo naj svoj poklic, ki jim da eksistenčno možnost, da se ne čutijo večne trpinke, ki služijo le za to, da drugim življenje zboljšujejo in olajšujejo. Gospodinska pomočnica naj dozori do spoznanja in razumevanja, da se mora pripraviti in učiti za svoj poklic, če hoče, da ga dobro vrši. Potem ji bo odprta pot, da se povzpne tudi v svojem stanu do višje stopnje. — M. K. (553)

* Podjetni tatovi. Gostilničar Časar Josip, Stara pot št. 1, je prijavil policiji, da mu je neznan tat odnesel iz zaklenjene spalne sobe I. nadstropja gramofon »Thak« temnorjave barve s 15 ploščami in skupni vrednosti 1950 Din. — Šivilji Capuder Ivanki, Kolodvorska ulica št. 11 je bil ukraden z dvorišča voziček, vreden 300 Din. — Šoferju Pircu Josipu, Gosposka ulica št. 15, je bila ukradena iz pisarne avtobusnega podjetnika Antona Pečnikarja v Hradeckega vasi št. 2 črna zimska suknja, vredna 1900 Din.

Celje

* Kmetijska podružnica v Celju je imela v nedeljo 1. t. m. svoje zborovanje v prostorih okol. občine. Prečital in odobril se je najprej zapisnik lanskega obč. zbora in računski zaključek za leto 1930. Ker je dosedanji načelnik g. Mihelčič odložil svoje mesto, je bil za načelnika soglasno izbran g. J. Pišek, posestnik v Medlogu. Nato je g. ing. J. Dolinar v kratkih in jedrnatih besedah orisal današnjo težko kmetijsko krizo ter povdarjal pota in načine, kako ji odprmoči. H koncu se je razvila daljša debata o stalni nevarnosti poplave v Celjski okolici in povdarjalo nujno potrebo regulacije Savinje. Sklenilo se je, da se naprosi tudi Kmetijsko družbo, da posreduje na merodajnih mestih za rešitev te, za kmetijstvo Celjske okolice nad vse važne zadeve. Nato se je zborovanje zaključilo s splošnim obžalovanjem, da naši kmetovalci za tako važna gospodarska zborovanja nimajo več zanimanja in se jih udeležujejo le v pičlem številu.

* Smrtna kosa. V Gradcu je v bolnici po težki operaciji umrl dne 2. februarja gosp. Patz Anton, vpokojeni tajnik Mestne hranilnice celjske. Pokojnik je bil rodom Ljubljancin in je dolga leta služboval pri Mestni hranilnici. Dosegel je starost 59 let. Truplo bodo prepeljali v Celje. Preostaliim iskreno sožalje!

* Mestni kino predvaja danes film »Dama s trotoarja« z Jetto Gondal ter Lupe Velezem. Kot dodatek zvočna šolajgra.

* Javna mestna knjižnica na Vrazovem trgu je v mesecu januarju izposodila 1298 strankam 2854 knjig. Knjižnica je dobro založena, zlasti s vsemi novostmi našega domačega književnega trga.

* Poročilo o seji okoliške občine moramo popraviti v toliko, da okoliška občina ne tvori več skupnega z občino Smartno v Režni dolini zdravstvenega okolišja, temveč ta je po novim zakonu samostojna zdravstvena občina.

* Borza dela v Celju potrebuje 2 konjska hlapca za gove živino, 1 majarja-kravarja, 10 rudarjev, 1 vodovodnega instalaterja, 1 mojstra za kovinomedene izdelke, 2 mizarja, 2 kolarja, 2 predilca in kodralca žime, 2 hotelski slugi, 2 prodajalca peciva, 11 vajencev, 30 kmečkih deklet, 8 natakarič, 1 kavarniško kuharico, 2 kuharici, 11 služkinj, 1 sobarico, 2 gospodinj, 2 varuški, 1 postrežnico.

* Najdbe. V trgovini Jagodič na Glavnem trgu se je 27. januarja našla srebrna ovrtna veržica. — V nedeljo se je na kolodvoru našel srebrn manšetni gumb. — V ponedeljek se je v mestu našla črna ženska ročna torbica iz usnja z 20 dinarji.

* Tako se začenja. Mlada, 19letna K. Katarina je služila v neki gostilni na Glavnem trgu. Ko se je naveličala službe je odšla, pri tem v mladostni nepremišljenosti vzela s seboj plašč natakarič, s katero je imela skupno sobo. Seveda so jo kmalu ugotovili, priznala je in tudi navedla, kje da je plašč spravila. Plašč je dobila natakarič nazaj, deklica pa je morala v zapor. V mladostni nepremišljenosti storjeno dejanje lahko pokvari mlademu človeku vso življenjsko pot.

Maribor

Novi stolni dekan. Namesto pomožnega škofa dr. Tomažiča je bil imenovan za novega stolnega dekana stolni kanonik dr. Maks Vrabec, nadzornik za verouk na srednjih šolah. Novi dekan je bil rojen 9. oktobra 1877 v Kapljah, kanonik pa je postal leta 1918. Slovenska instalacija bo v soboto 7. t. m. jutraj ob 8. uri v stolnici.

in Akademija podmladka Jadranske Straže. Podmladek Jadranske Straže na mariborskih srednjih šolah je priredil v ponedeljek v Narodnem domu akademijo, katere čisti dobiček je namenjen za počitniško kolonijo podmladka. Akademijo so posetili med drugimi tudi mestni poveljnik general Pavlovič, zastopnik mestne občine ravnatelj Köhler, ravnatelj srednji šol dr. Tominec, Zupančič in Kadunc, predsednik občinskega odbora JS dr. Leskovec. Na akademiji so sodelovali vse srednje šole, in sicer moško učiteljske z govorom in dvema točkama orkestra in zboru, ki je zapel »Morje adrijsko«, žensko učiteljske s pevskim duetom, violino, klavirjem in zborom, zasebno žensko učiteljske z deklamacijo ter rajalnim nastopom s petjem, humanistična gimnazija z orkestrom, ki je zaigrala venček narodnih, realna gimnazija s pevskim zborom, ki je zapel »Na Adriji« ter »Bože pravde« in končno še inž. podčastniška šola z deklamacijo in pevskim nastopom. Dijaška mladina je s to prireditvijo pokazala razumevanje za ideje in svrhe JS in za njeno delo, da obvaruje naše morje.

in Tegetthoffova rojstna hiša izpraznjena. Podiranje Tegetthoffove rojstne hiše naglo napreduje. Trakt v Gosposki ulici je že skoraj popolnoma porušen, prav tako dvorišna poslopja. Nedotaknjeno je ostalo le še prilijče v Slovenski ulici, od koder se selijo še zadnje trgovine. Trgovina ge. Mile Fava je z dežniki in ročnimi torbami se seli v Gosposko ulico št. 15 v lokal tvrdke »Chic«, Moravčeva trgovina v Cankarjevo ul. št. 1, trafika ge. Svetkove pa v vežo hiše Prve hrvaške štedionice v Gosposki ulici.

in Akeija za krematorij. Pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice društva »Ogenj« za sežiganje mrtvih v Mariboru, ki se je že lani ustanovil, bo imel v četrtek, dne 5. t. m. ob 20. uri v salonu hotela »Zamorec« zborovanje svojih idejnih pristašev, katero bo posetil tudi podpredsednik zagrebške podružnice, prof. dr. Zavrnik.

in Smrtina kosa. V ponedeljek popoldne je v 56 letu starosti umrla ga. Marija Saveršnikova, hišna posestnica v Melju. Pokojnica je bila tudi predsednica tamkajšnjega Izobraževalnega in pogrebne društva. Blag ji spomin!

in Gledališka kriza. Naše gledališče je, žal, že vajeno kriz, a zdaj se, da je začelo sedaj v najtežjo, ker je od njene rešitve odvisna vsa nadaljna usoda. Vest, da se državna subvencija ukine, so objavili tudi beograjski in zagrebški listi. Z ozirom na to je g. upravitelj dr. Brenčič iz preventivnih razlogov s 1. t. m. odpovedal vsemu ansamblu na tri mesece. Ako se uresniči, da država odtegne vsako subvencijo, bi po sedanjem stanju stvari postalo gledališče banovinsko, banovina pa je uvrstila v svoj proračun za leto 1931 900.000 Din, dočim je gledališče doslej prejelo od države 450.000 Din in še od banovine 100.000 Din, skupno tedaj 550.000 Din. S 300.000 Din subvencije bi nadaljnji obstoj ne bil mogoč, vsaj zdaleka ne v sedanjem obsegu. Mimo tega pa nastajajo vse te spremembe sredi sezone, ko ima vodstvo še stare obveznosti in je vsled konkurence dveh zvočnih filmov ter splošne gospodarske krize hudo prizadeto. Vsi tega se je upravitelj g. dr. Brenčič včeraj odpeljal v Beograd, da interverira pri ministru prosvete in ministru financ. Njegovo prizadevanje bo, doseči vsaj še delno državno podporo za mariborsko gledališče, ki že vsled narodnih razmer brezopojno mora ostati.

Trbovlje

Občni zbor Rdečega križa v Trbovljah. V sredo 28. januarja je imelo tukajšnje društvo Rdečega križa v prostorih rudniške restavracije na Vodah svoj redni letni občni zbor, ki je bil zadovoljivo obiskan. Oblastni odbor Rdečega križa je zastopal banki prosvetni inšpektor v pok. g. Wester iz Ljubljane, ki je pozdravil navzoče. Poziva vse funkcionarje in članstvo k vztrajnosti in intenzivnemu delu, da se ideja naše humane organizacije z uspehom zasidra čim globlje med vsemi sloji prebivalstva. — Nato je podal svoje poročilo predsednik krajevne organizacije učitelj g. Omerzu. Gospod župan in šolski ravnatelj v pok. Gustav Vodusek je v svojem govoru poudarjal, da je v občini okrog 50 različnih društev, od katerih — lahko trdimo — so ravno Rdeči križ, Sokol in Gasilci najbolj popularne organizacije, ki vršijo med narodom res dela človekoljubja.

Pri volitvah so bili izvoljeni skoraj vsi stari odborniki s predsednikom g. Omerzom in podpredsednikom g. dr. Baumgartenom na čelu. Tajnikom je bil izvoljen učitelj g. Slokan Filip, blagajnica pa učiteljica gđ. Windischer. Delegatom je ponovno izvoljen g. dr. Baumgarten, na zbor pa ga. Rajhofnova. Razen teh je občini novo še na novo izvolil v upravni odbor župana g. Voduseka, ki je bil prej predsednik nadzornega odbora. — Po končanju volitev je predsednik g. Omerzu obrazložil delovni načrt za prihodnje poslovno leto.

Brežice

Poroka. Na Svečnico sta bila poročena v župlavec učitelj v Trbovljah g. Rafael Rihar in gđ. Marica Holyjeva, hčerka znanega brivskega mojstra in priznanega sokolskega delavca g. J. Holyja v Brežicah. Mlademu sokolskemu paru naše najiskrenejše čestitke!

Redukcije, redukcije... Kdor zasleduje dnevno časopisje, čita na dnevnem redu redukcije. Kakor izve vaš dopisnik, so preteklo soboto ob priliki izplačila mezde v premogovniku na Senovem reducirali okrog 200 rudarjev, kot vzrok se navaja premogovna kriza.

Pozor! Tako za pasje znamke za tekoče leto 1931. je vplačati najkasneje do torka 10. februarja 1931.

Krvav napad v Šmartnem pri Litiji

Stanodajalec napadel najemnika brivca Piskača in ga težko ranil

Šmartno pri Litiji, 3. februarja. Na Svečnico 2. februarja se je odigrala v družini Mateja Piskača žalostna tragedija, kakršne so v naših krajih prav redke. Matej Piskač, stanujoč v Šmartnem pri Litiji Ane Mah, vulgo »Ježevih«, izvršuje tu tudi svojo brivsko obrt v pritličju hiše, a stanuje s svojo 5-člansko družinico v skromni podstrešni sobici, in to radi stanovanjske krize. Piskač je zelo družaben človek in zelo dober brivec. Mahovi, da bi ga spravili iz hiše, a ta je svojo usodo mirno prenašal, največ radi tega, ker bi z otroci drugod težko dobil stanovanje, oseboto pa še lokal za brivnico, kajti ta hiša je tik farne cerkve in najprikladnejša za to obrt. Kljub temu, da najemnik g. Piskač redno in naprej plačuje najemnino, nima nikoli miru pred stanodajalcem, ki ga vedno preganja, češ, naj se pobere. Tako je bilo tudi na svečnico.

Pred senatom trojice

Ljubljana, 3. februarja. Včeraj so se vršile pred senatom trojice štiri zanimive obravnave.

Krvav pretep v kamniškem okraju

Dne 28. oktobra 1930. je V. Ivan, rojen leta 1907. v Strahovici, posestnikov sin iz Strahovice 18, še nezakazan, spremljal svoje dedke Franciško Močnik iz Kamnika na njen dom v Bisteršico. Ko sta prišla pred njeno hišo in se tamkaj še nekaj razgovarjala, sta za njima prišla po poti Z. Peter in G. Rudolf.

Med V. in obema prišlecema se je takoj, ko je Močnikova odšla v hišo, začel prepir in nato pretep, v katerem je V. potegnil svoj žepni nož in prizadel z njim Z. poleg manjših le do podkožne staničnine segajočih poškodb na sternu in desni nadleknici tudi 5 cm dolgo in 1,5 cm široko, zevajočo vreznino, radi katere je nastala nevarnost za poškodovančeve življenje, ker so bila ranjena pljuča.

Obtoženi V. je priznal, da je zagrabil nož in z njim parkrat zamahnil proti prišlecema, ter da je enega tudi zadel v prsa, zagovarjal pa se je, da je ravnal le v pravičnem silobranu, ker bi ga bila napadalec sicer s koli gotovo pobila.

Obtoženega V. je zagovarjal dr. Jaške. Obravnava je bila zaradi zaslišanja dveh prič preložena na 17. t. m.

Poneverba uradnice

Viktorija J., rojena l. 1903. v Ljubljani, poročena, zvanica, še nezakazana, je bila uslužbena pri inspekciji parnih kotlov v Ljubljani, kjer je med drugim vodila vse temu oddelku banske uprave pripadajoči čekovni promet.

Začetkom leta 1930. je oddelek dobil več denarnih zneskov, ki so jih kot izpitne takse vplačevali kurjači in strojniki. Od tega denarja si je osumljena prilastila sukcesivno manjše zneske, a vsa storjena vsota je končno narasla na znesek nad 5000 Din.

Ko so bili nato 14. junija lanskega leta razpisani izpiti in so bile prošnje brez taks, je v namenu, da vsaj začasno prikrije svoje nepošteno malverzacije vzela čekovno knjigo, ponaredila podpis inspektorja inž. Guliča in dvignila za inspekcijo parnih kotlov 5126,25 Din.

Razen tega si je obtoženka prisvojila začetkom aprila 1000 Din, ki jih je prejela inspekcija za preizkušnjo novega kotla v Goricanah.

Obtoženka, srednje, lepe postave, simpatičnega obraza, je izvršene utaje jokajoče priznala. Zagovarjala se je, da je bila v stiski, ker je imela le 965 Din mesečne plače, da je bilo tik pred porodom in da od moža, ki je bil brezposeln, ni prejela nobenega denarja za kritje življenjskih potrebščin.

Zagovornik odvetniški koncipijent Lenarčič je v daljšem temperamentnem govoru podal sliko okolja, v katerem je obtoženka živela. Že prej, ko se ji je nekoliko bolje godilo, ko so jo podpirali stariši, je imela dolgove. Ko je bila prestavljena v Ljubljano, pa se je še stopnjevalo njeno gorje. Samo za stanovanje je morala ni cerkvi v Brežicah znani agilni sokolski deplačevati mesečno 700 Din, a kako naj živi z ostalim denarjem, ki ji je še preostalo, sebe, moža in otroka? Bila je povrh še noseča, brezposeln mož se ni brigal za družino, v nekakšnem abnormalnem stanju, v katerem je bila, kakor je izpovedal inšpektor inž. Gulič, ni čuda, da je zašla na krivo pot.

Viktorija J. je bila obsojena pogojno na 2 meseca zapora, ki ji ga pa ne bo treba odsesti, če ne bo v teku enega leta izvršila nobenega kaznjivega dejanja.

Tatvina blaga v Rožni dolini

Franciška K., rojena leta 1894. v Letniku, pristojna v Zg. Siško, žena krojača v Dravljah, že kaznovana, je v zadnjem času služila pri trgovcu Jeločniku v Rožni dolini. Ker pa je gospodinjstvo vedno kaj pokradla, jo je ta odpustila novembra leta 1930. Meseca decembra je prišla k Jeločniku nazaj in je ukradla gospodinjstvo zlat prstan, vreden 1200 Din, dne 2. januarja pa se je vtihotapila ponoči v Jeločnikovo hišo in je odnesla 3 bale blaga v skupni vrednosti 3645 dinarjev, pri čemer pa jo je zasačila gospodinja.

K. je tatvino prstana odločno zanikala, priznala pa je tatvino bal. Obsojena je bila na 1 leto robije. Obtoženka se po zagovorniku doktorju Andrejiču pritoži radi odmere kazni.

Zločin zoper javno moralo

Tovarniški delavec B. iz Ljubljane je 7. novembra lani okoli 23. ure prišel pijan v neko vas na Gorenjskem. Zglasil se je v bližnji hiši in prosil, če sme prenočiti, ker je vinjen. Posestnik je prenočil delavca v svoji postelji. Ko ga je drugi dan poklical ob 5.30, naj gre z njim na delo, je delavec rekel, da bo do 6

Piskač in njega družina so prišli z izprehoda od vasi Črni potok mirno domov, ter se odpravili v svojo borno podstrešno sobico. Nič ni hudega slutiti. Kar skoči v sobo zelo razburjen Martin Mah ter začne upiti in razbijati po stanovanju, za njim so prišli še ostali člani Ježev družine ter podili Piskačeve iz sobe. Nastal je grozen krik. Med največjo zmešnjavo je Martin Mah začel zbijati z nekim topim orodjem, nenadoma se je pa zapodil proti Piskaču, ga vrzel pod se ter ga močno poškodoval po glavi in ostalem telesu. Piskač je dobil težke rane, iz katerih mu je brizgala kri. Piskač se je branil z nekim kuhinjskim valjerm, dokler ni onemogel.

Zdravnik je ugotovil, da ima težke poškodbe: razbito glavo in 2 cm globoko rano. Izgubil je tudi mnogo krvi. Ježevi se bodo morali za svoje početje zagovarjati pred sodiščem.

spal in da ga naj posestnikova žena zbudi. Ta ga je res zbudila in mu na njegovo prošnjo prinesla črno kavo. Obtoženec je tedaj začel nagovarjati in ker se mu zlepa ni hotela udati, ji je storil silo. Zena se je branila, kolikor je mogla in klicala na pomoč.

Obtoženec se je zagovarjal, da ni govora o postilstvu in da se je dogodek, kakor ga opisuje obtoženica, izvršil povsem drugače. Obtoženec, ki ga je zagovarjal dr. Aleš Stanovnik, je bil oproščen.

Krško

Prva proračunska seja novega sreskega cestnega odbora. Proračunska seja se je vršila v četrtek 29. januarja pod vodstvom načelnika g. Fran Vodopivca v navzočnosti namestnika srez, načelnika g. dr. Tomšiča in 12 članov sreskega cestnega odbora. Po zapisnici članov je bil k prvi točki dnevnega reda sprejet proračun za l. 1931 z potrebnimi 3.056.895 Din in kritjem 2 mil. 111.665,58 Din, tako da je pokriti primankljaj v znesku 945.728,42 Din z 41% cestnimi dokladami od davčne podlage 2.296.156. V proračun so predvidena razna večja in manjša dela, kot preložitve klanca v Radečah, ceste Radeče—Krško, večje ureditve na cesti Cerina—Stojdraga, dalje nov most Bregankoselo, preložitve klanca ceste Impolca—Studenec—Sv. Duha—Leskovec itd. Sklenjeno je bilo tudi, naj se razpiše za enkrat samo pisarniško mesto tajnika in strokovno naobraznega cestnega mojstra. Naknadno pa se bo sklopalo o nastavitvi več potrebne pomožnega osovja. Dnevne seje so bile nad 4 km oddaljenim odbornikom določene na 100 Din, kilometraža odbornikom pa 10 Din, načelniku 30 Din od dolžine cest, ki jih neposredno upravljajo. Nagrada cestnemu blagajniku je bila določena na maksimalno dopustni znesek Din 1200 letno. — Glede koncesije avtopodjetja Jos. Kos, Kandija, ki je zaprosil za novo avto-zvezo St. Jernej—Kostanjevica—Krško—postaja Videm, je cestni odbor izjavil, da proti nameravani novi avto-zvezi nima pomislekov, samo če bo vozilo odgovarjalo nosilni zmoglosti Savskega mostu, ki je v slabem stanju. Koncem dnevnega reda se je obravnavalo o uporabi mostniškega stanovanja v Krškem in Radečah. Sklenilo se je mostniško stanovanje v Krškem takoj urediti za pisarne sreskega cestnega odbora. Ker je po zakonu uknjena mostnina v Radečah in Krškem, dočim še ni ukinjena na mostovih v Brežicah in Sevnici, je bilo sklenjeno, zaprositi kr. bansko upravo, da izvede ukinitve tudi na zadnjih dveh, ali pa na nazaj upostavi mostnino v Krškem in Radečah, ker bi sicer ta dva mostova več trpela. V slučaju, da bo imel cestni odbor samo enega cestnega mojstra, naj se zaprosi kr. bansko upravo, da dodeli sreskemu načelniku v Krškem enega gradbenega inženirja. Sklenjeno je bila mesečna nagrada mestnemu obč. tajniku, ki dosedaj tako vzorno upravlja vse posle novemu cest. odb. in naročeno načelniku nabaviti nov pisalni stroj. Rešenih je bilo še nekaj manj aktualnih vprašanj lokalnega pomena.

Jesenice

Odprta noč in dan so groba vrata. Te dni so v Mojstrani pokopali g. Franca Baloha, uglednega krojaškega mojstra in hišnega posestnika. Bil je popularna osebnost Gorenjskega kota. Neumorno je deloval tudi v dobrobit in procvit strokovnega društva s sedežem na Jesenicah. Bodi pokojniku ohranjen časten spomin, hudo prizadetim pa naše iskreno sožalje.

Predavanje. V soboto 7. t. m. priredi učiteljsko društvo za radovljiški srez na Jesenicah v osnovni šoli zborovanje. Na zborovanju bo predaval g. Sušnik Matija o Sokolu in šoli.

Dal reče. Pred kratkim je umrl dolgoletni občinski svetovalec na koroški Beli g. Martin Noč; tamošnja občinska uprava je namesto venca na krsto razdelila večjo vsoto med občinske reveže.

Prijatelj klavirja se s tem javlja, da počuje klavir g. Sredenske, sokolski pevovodja. Milijoni v dimu. Po statistiki jeseniške finančne kontrole se je v njenem okolišu, ki obsega občini Jesenice in Koroška Bela, prodalo lani v 25 trafikah za 3.267.122 Din tobaka in raznih drugih tobaknih izdelkov. Če računamo, da biva na tem ozemlju okrog 10.000 prebivalcev, pride na vsako osebo za 327 Din tobaka. Provizija po 5% je dala 163.356 Din, kar je za vseh 25 trafik izredno malo. Največ tobaka je prodala trafika na postaji, na drugem mestu pa je trafika gđ. Klinarjeve na Savi.

Nov most čez Savo. Te dni so prispeli v naš kraj zopet delavci, ki bodo gradili nov most čez Savo v Kurjo vas. Nov most bo železobetonski na obok ter bo mnogo širši kot dosedanj, ki je bil iz same železne konstrukcije. Imel bo na vsaki strani prehod za pešce. Gradnja mostu je bila oddana za okroglo 800.000 Din tvrdki inž. Jos. Dedek v Ljubljani, ki je pred kratkim dovršila tudi jeseniški vodovod.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sreda, 4. februarja: »Glavni dobitke«. Red D. Četrtek, 5. februarja: »Gospa ministrice«. Red B. Petek, 6. februarja: Zaprtlo.

Opera.

Sreda, 4. februarja: »Bohem«. Red A. Četrtek, 5. februarja: Zaprtlo (generalica za simfonični koncert). Petek, 6. februarja: Simfonični koncert v Unio-nu. Izven.

Sport

Vojaške smuške tekme v Kranjski gori in na Pokljuki.

V dneh 29. in 31. januarja ter 1. in 2. februarja je imela naša vojska vsakoletne smuške tekme in sicer v Kranjski gori tekma graničarjev, na Pokljuki pa armijska tekma poidevcev patrolne tekme celokupne vojske. Tekmam na Pokljuki je prisostvoval komandant Dravske divizijske oblasti general Bogoljub Ilić, dalje načelnik generalnega štaba polkovnik Todor Miličević in komandant pograničnih čet podpolkovnik Ožegović. Navzočih je bilo tudi mnogo funkcionarjev zimsko-sportnega saveza s predsednikom dr. Pircem in generalnim tajnikom Josu Gorcem na čelu.

1. februarja se je vršila tekma posameznikov na progi 22 km. Startalo je 25 tekmovalcev. Rezultati so bili naslednji:

1. poručnik Predojevič Berislav (IV. arm.) 1:53:50, 2. poručnik Kapetanović Kosta (IV. arm.) 1:59:28, 3. potpor. Krašovec Ivan (IV. arm.) 2:03:46, 4. potpor. Djordjevič R. (III. arm.) 2:04:28, 5. poruč. Djamonija Evgen (II. arm.) 2:11:20. Izven konkurence so vozili tudi graničarji, od katerih je dosegel najboljši čas podnarednik Damjanović s 1:46:22, kar je izredno dober rezultat.

Zmagovalci so prejeli krasna darila: prvoplasirani bronast kip smučarja na marmornastem podstavku (darilo g. ministra vojske in mornarice), drugi in tretji sta dobila bronasti plaketi na marmornati plošči in smuč.

Na Svečnico se je vršila na progi nad 30 km patrolna tekma, na kateri sta poleg armijskih patrolj sodelovali izven konkurence tudi reprezentančna patrolja naše vojske, ki je tekmovala v Romuniji ter patrolja graničarjev. Graničarji so dosegli v postavi Damjanović, Čirić, Katić in Rašić najboljši čas 3:20:10 in 296 točk. Reprezentančna patrolja je rabila 3:29:12. Te tekme so bile združene s streljanjem na dve tarči na 200 in 400 m.

1. patrolja IV. armije v času 4:10:53 in 186 točk, 2. patrolja III. armije 4:14:16 in 162 točk, 3. patrolja II. armije 4:51:30 in 134 točk, 4. patrolja V. armije 5:32:00 in 86 točk. Izvrstna patrolja I. armije je dosegla čas 4:10:18 in 176 točk, bila pa je diskvalificirana, ker je nevede krajsala progo.

Prvoplasirana patrolja si je priborila prehodno darilo g. ministra vojske in mornarice — bronastega smučarja na marmornem podstavku. Vodja patrolje je prejel srebrno dozo, ostali pa srebrne ure.

V soboto 31. januarja se je vršila tekma IV. armije na 15 km tudi na Pokljuki. Rezultati so bili:

1. potporuč. Krašovec Ivan 1:20:48, 2. podnar. Popović Vukota 1:27:25, 2. podnar. Kalan Josip 1:29:07, 4. potpor. Vukadinović Predrag 1:30:16, 5. podnar. Marković Mih. 1:31:18.

Komandant divizije g. Ilić je po tekmi imel krasen nagovor na tekmovalce in zmagovalce posebej ter jim je osebno razdelil nagrade in čestitke.

V Kranjski gori so imeli 29. febr. graničarji tekmo na 18 km, ki je izredno dobro uspela. Tekma je bila združena s streljanjem.

1. Damjanović 1:23:05, 2. Rašić 1:23:30, 3. Katić 1:25:05, 4. Čirić 1:29:10.

Ti štirje zmagovalci so nato z velikim uspehom nastopili v patroljni tekmi na Pokljuki in dosegli izven konkurence najboljši čas dneva.

Prvenstvo Dravske banovine v skokih.

V nedeljo se je vršila v Mojstrani smuška skakalna tekma za prvenstvo Dravske banovine. Tekmovalo je 18 tekmovalcev. Najdaljši skok je dosegel Šramel s 29 m, ki si je ponovno priboril prvenstvo.

1) Šramel Bogomir (Sm. kl. Ljubljana) 149 točk, 2) Rabič Maks (Sm. kl. Dovje-Mojstrana) 97, 3) Ravhekar Tomaž (Bratstvo Jesenice) 90, 4) Zupan Ervin (Ljubljana) 76, 5) Janša Joško (Ilirija) 73, 6) Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 68. Od inozemskih gostov je dosegel 1. mesto Wieser Sepp (Celovec) 132,3, 2. Hommel Alfred (Celovec) 121,9, 3. Tritthard H. (Celovec) 35 točk.

Tekmi je prisostvoval ban g. dr. Drago Marušič.

Smučarske tekme za prvenstvo ČOS.

Kakor smo že zadnjič poročali, so se vršile v dneh od 30. januarja do 1. februarja t. l. v Plaveh smučarske tekme za prvenstvo ČOS. Udeležba Sokolov-smučarjev je bila naravnost presenetljiva. K tekmi na 50 km se je prijavilo 13 tekmovalcev, od katerih je prišlo na cilj 10 tekmovalcev. Prvo mesto si je priboril br. B. Slonek v času 4:55:42, drugo pa br. C. Musil v času 5:02:35. Med celo tekmo je močno snežilo, kar je tekmovalce precej oviralo. Pri patrolnih tekmah na 12 km se je prijavilo 20 patrol, od katerih jih je prispelo na cilj 18, in sicer je prispela prva na cilj beneška (župa Krkonoska) v času 1:23:5, ostale so ji sledile v manjših presledkih, zadnja je prispela v času 1:52:6. Tekme naraščajo in v skokih se nadaljujejo.

A. S. K. Primorje (lahkoatletska sekcija). Danes 4. t. m. se vrši ob 8. v dvorani hotela Miklič odborova seja. Vsi odborniki naj se je sigurno udeležijo. — Tajnik.

Gospodarske vesti

× **Trgovski list**, prinaša v svoji zadnji številki zelo zanimiv in podoben članek o disciplini v trgovini od Fr. Zelenika. Ta članek bo marsikateremu trgovcu, podjetniku, obrtniku in tudi industriji nudil novih vzpodbud k delu in uspehu. Uvodnik razmatra elektrifikacijo banovine. Tudi ostali del je zanimiv in podoben.

× **Naša trgovinska bilanca v letu 1930.** Če bi se naš uvoz v letu 1930 kretal v istih višinah, kakor leta 1928 bi naša trgovinska bilanca za leto 1930 izkazovala primanjkljaja za polnih 809 milijonov dinarjev. Gospodarska kriza in posebno veliko nazadovanje poljedelskih pridelkov, vse to je našo kupno silo oslabilo in je bil zato tudi naš uvoz znatno manjši od prejšnje poslovne dobe. Skupno smo uvozili v letu 1930 blaga za 6960 milijonov (leta 1929 za 7595 milijonov). Naša trgovinska bilanca je torej za leto 1929 aktivna za polnih 327 milijonov dinarjev, medtem ko je za leto 1930 pasivna za 180 milijonov dinarjev. Samo meseca decembra se je pokazal primanjkljaj za 29 milijonov dinarjev.

× **Važna železniška iznajdba.** Zvaničnik okrajnega načelnika v Čakovcu g. Božidar Kopljač je sestavil posebno avtomatno napravo za sklopiljenje vagonov. Prvi njegov izum se je nanašal na vozove ozkotirnih železnic, sedaj pa mu je uspelo konstruirati slično napravo za normalnotirne vozove.

× **Snovanje novih tekstilnih podjetij v naši državi.** Na podlagi predloga industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije je ministrstvo za trgovino in industrijo odredilo, da se smejo v bodoče odpirati samo taka tekstilna podjetja, ki bodo opremljena z novimi tekstilnimi stroji. V tem pogledu se morajo nova tekstilna podjetja strogo držati predpisov.

× **Oddaja del za zgradbo pekarnice v vojašnici v Škofji Loki** se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 14. februarja t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

× **Koncesija zavoda Banca d'Italia v Rimu.** Državnemu zavodu »Banca d'Italia« je bila koncesija za izdajanje bankovcev podaljšana za kratko dobo in sicer do leta 1935.

Dobave

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1900 kg katrana. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe glede dobave 2800 m dynamo žice in 500 m Jakonett-traku; do 17. februarja t. l. pa glede dobave 1 stroja za mešanje betona.

Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 16. februarja t. l. ponudbe glede dobave 150.000 komadov kapsol.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. februarja t. l. pri Direkciji državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu glede dobave 1 centrifugalne sesalnice; dne 18. februarja t. l. glede dobave električnih kablov in 360 m mamesmanovih cevi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije glede dobave mesa: Dne 7. februarja t. l. pri Komandi vojnega okroga v Karlovcu, dne 9. februarja t. l. pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu; dne 11. februarja t. l. pri Komandi vojnega okroga v Varaždinu, dne 13. februarja t. l. pri Komandi mest v Čakovcu, Murski Soboti in Sušaku; dne 11. februarja t. l. pa pri Intendanturi Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. — (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjenih komandah.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 5. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg ječmenove kave; do 16. februarja t. l. pa glede dobave naprave za preizkušnjo visokih napetosti.

Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. februarja t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala; do 6. februarja t. l. glede dobave cunj, blaga za ribanje, flanel, kontenine, sidla, sode, motvoza, traku, krtac, omel, metel, otepačev, gob itd.; do 7. februarja t. l. pa glede dobave varovalk, žarnic in lamel. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Borzna poročila

dne 3. februarja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 3. februarja. Amsterdam 22-80, Berlin 13-4725—13-5025, Bruselj 7-9102, Budimpešta 9-8959, Curih 1094-40—1097-40, Dunaj 7-9604—7-9904, London 275-57, Newyork 56-53 do 56-73, Pariz 221-40—223-40, Praga 167-38 do 168-18, Trst 296-87—297-04.

Zagreb, 3. februarja. Amsterdam 22-77 do 22-83, Dunaj 796-04—797-04, Berlin 13-4725 do 13-5025, Bruselj 781-02 bl., Budimpešta 988-09 do 991-09, London 275-17—275-97, Milan 295-93 do 297-93, Newyork 56-53—56-73, Pariz 221-40—223-40, Praga 167-38—168-18, Zürich 1094-40—1097-40.

Beograd, 3. februarja. Amsterdam 22-77 do 22-83, Berlin 13-4825—13-5125, Budimpešta 988-09—991-09, Curih 1094-40—1097-40, Dunaj 796-04—799-04, London 275-17—275-97, Milan 295-89—297-89, Newyork 56-53—56-73, Pariz 221-40—223-40, Praga 167-38—168-18.

Dunaj, 3. februarja. Amsterdam 285-86, Beograd 12-5425, Berlin 169-11, Bruselj 99-17, Budimpešta 124-17, Bukarešta 4-2257, Kopenhagen 190-15, London 34-5525, Madrid 72-70, Milan 37-235, Newyork 711-40, Pariz 27-885, Praga 21-0537, Sofija 5-1540, Stockholm 190-45, Varšava 79-67, Curih 137-41.

Curih, 3. februarja. Beograd 9-1285, Pariz 20-295, London 25-1425, Newyork 517-75, Bruselj 72-16, Milan 27-11, Madrid 52-90, Amsterdam 208-05, Berlin 123-06, Dunaj 72-76, Sofija 3-75, Praga 15-315, Varšava 58, Budimpešta 90-35, Atene 6-70, Carigrad 2-455, Bukarešta 3-0725, Helsingfors 13-025.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 3. februarja. 7% Bler. 80-50, 8% Bler 92-50, Celjska 160, Ljublj. kred. 125, Prva hrv. šted. 970—, Kred. zav. 170—180, Vevče 128, Split 350—400, Stavbna 40, Ruše 200 do 230.

Zagreb, 3. februarja. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86-50—86-875, vojna škoda ar. 420 do 421 (421), kasa 421 bl. feb., mare 417—419, april 418—419, maj 418—418-50 (418), junij 418—419, 4% agr. obv. 49—51, 7% Bler 80-25 do 80-75 (81), 8% Bler 91-87—93, 7% pos. hip. 80-125—80-50. — Banka: Prašedion 975 do 980, Udružena 194—195, Ljublj. kred. 125 d., Medjunarodna 68 d. — Industrije: Sečera Osijek 290—295, Trboveljska 335-50—344, Slavonija 200 d., Vevče 128 d.

Beograd, 3. februarja. 7% inv. pos. 87—87-50, 4% agr. obv. 51, 7% pos. drž. hip. b. 80-25 do 80-375, 7% Blaire 81, 6% begluške obv. 68, vojna škoda 420, ult. feb. 416-50—417-50, ult. mare 417-25, Narodna banka 8040.

Dunaj, 3. februarja. Bankverein 16-45, Kreditni zavod 46-65, Dunav-Sava-Adria 13-94, prioritete 91-25, Trbovlje 42-50.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu. London, 3. februarja. 7% Blaire 79-75—80-75. Newyork, 3. februarja. 8% Blaire 91—92, 7% Blaire 79-75—80-50, 7% pos. drž. hip. banke 79-50—80.

Žitna tržišča

Novi Sad, 3. februarja. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 23 vagonov, koruza 36, moka 6, otrobi 2-5 vagonov. Tendencia: neizpremenjena.

Sombor, 3. februarja. Vse neizpremenjeno. Tendencia: neizpremenjena. Promet: 160 vagonov.

Budimpešta, 3. januarja. Tendencia: ustaljena. Promet: miren. Pšenica: mare 14-41—14-53 (14-52—14-53), maj 14-76—14-82 (14-8—14-82). — Rž: mare 10-53—10-56 (10-53—10-54), maj 10-65—10-66 (10-64—10-65). — Koruza: maj 11-95—12-05 (12-03—12-04), trans. maj 9-60 do 9-61.

Svinjski trg

Dunaj, 3. februarja. 13.022 mesnatih in 3000 mastnih prašičev. Cena mesnatih 1-05—1-60 šil., mastnih 1-30—1-60 šil.

Ljubljansko lesno tržišče

Tendencia mlačna, promet: 1 vagon tramov, 1 vag. na živ rob obrobilne jelovine, 2 vagona oglja.

Radio

Ljubljana, sreda, 4. februarja: 12.15 Plošče (valčkova ura in zborovo petje). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester. 18.30 Ing. dr. M. Kasal: Gradbene nesreče in njih vzroki. 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. 19.30 Literarna ura. 20.00 Ravnatelj Grm: Razvoj govora in govorne rabe. 20.30 Dr. St. Vurnik: Slovenska nar. pesem in njen slog. 21.00 Sonny-boy jazz. 22.00 Poročila in časovna napoved, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 5. februarja: 12.15 Plošče (Slovenske pesmi-šlagerji iz zvočnih filmov). 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroš. ura, ga. Gabrijeljčič. 18.00 Plošče. 18.30 D. Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srobrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Mehanično in tehnično razpadanje tal. 20.00 Pero Hor: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Klavir solo, iz vaja Pavel Šivic (češki skladatelj). 21.15 Operni večer, poje Pavel Grba. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 4. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice in vreme. 17.00 Glasbena otroška ura. 18.00 Plošče za otroke. 18.30 Novice. 17.00 Glasbena otroška ura. 18.00 Novice. 20.15 Delni prenos zvočnega filma. 20.50 Uvod k prenosu. 21.00 London: B. B. C. simf. koncert. 23.00 Novice in vreme.

Zagreb, četrtek, 5. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Popoldanski koncert balalajk. 18.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Novice, vreme. 22.40 Po tujih postaja.

Beograd, sreda, 4. februarja. 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Po Evropi. 19.30 Dalmacija. 20.00 Klavir. 20.30 Operne arije. 21.00 Radio orkester. 21.50 Novice.

Beograd, četrtek, 5. februarja. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Opera (Plošče). 19.30 Francosčina. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Komedijska. 21.00 Ljubljana. 22.30 Novice. 23.50 Radio orkester.

Štev. 37/31.

Natečaj

Sreski cestni odbor v Krškem razpisuje mesto tajnika in cestnega mojstra.

Pravilno kolkovanje in lastnoročno pisane prošnje s potrebnimi in zadostno kolkovanimi prilagami (zadnje šolsko izpričevalo, domovinski in krstni list, dokazila o odsluženju ozir. oprostitvi vojaške službe, zdravstveno in zdravniško izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da prosilec ni bil obsojen zbog kaznivih dejanj iz koristoljublja, morebitna izpričevala dosedanjega službovanja) je vložiti neposredno sreskemu odboru v Krškem v roku 14 dni od dneva objave.

Pogoji za doseg službenega mesta tajnika so najmanj izobrazba, ki je potrebna za urad. službe tretje kategorije po zakonu o civilnih drž. uradnikih (21. 6. 7. in 10).

Reflektanti za službeno mesto cestnega mojstra pa morajo dokazati strokovno usposobljenost za to mesto.

Sreski cestni odbor v Krškem,
dne 29. januarja 1931.

Ia DALMATINSKI PORTLAND-CEMENT

tvornice

LAVOCAT & CIE, SPLIT

Generalno zastopstvo za Slovenijo: »Splošno gradbeno društvo« Ljubljana, Glinaška ulica 7. 517

Zahtevajte oferte!

Opr. št. 26.

Razpisuje se

služba tajnika pri sreskem cestnem odboru Lgatee.

Pogoji: predizobrazba za uradniško službo III. kategorije.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilagami (rojni list in krstni list, domovnica, zadnje šolsko izpričevalo, dokazila o odsluženju in oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen radi kazniviga dejanja iz koristoljublja, event. služb. izpričevala) je predložiti sreskemu cestnemu odboru Lgatee v roku 14 dni od dneva tega razpisa.

Sreski cestni odbor, Lgatee.

Načelnik: Oblak Gabrijel.

Broj: 15/31.

Razpis službe

Po nalogu kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani V. No. 401/I. z dne 19. januarja 1931. razpisuje sreski cestni odbor v Murski Soboti službo tajnika.

Pogoj za tajniško mesto je najmanj izobrazba katera se zahteva za uradniško službo III. kategorije.

Lastnoročno pisane in s kolkom 5— Din opremljene prošnje ter s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilagami (rojni list in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazila o odsluženju ali oprostitvi vojaške službe, zdravstveno izpričevalo, uravstveno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da ni bil prosilec obsojen zaradi kazniviga dejanja iz koristoljublja, eventualno službeno izpričevalo) je predložiti neposredno sreskemu cestnemu odboru v roku 14 dni od dne ko je bil razpis objavljen.

Na prošnje, ki ne bodo pravočasno dospel se ne bo oziralo.

Sreski cestni odbor v Murski Soboti,
dne 31. januarja 1931.

Brez posebnega naznanila

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je naš nadsva ljubljani soprog, predobri oče, sin, brat, stric in svak, gospod

dr. Erich Mühleisen

finančni svetnik v pokoju in hišni posestnik

danes 3. februarja 1931 nenadoma, boguvidno preminul. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 5. februarja 1931 ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 36 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 13. februarja t. l. ob pol 8. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanenja.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1931.

Josefine Mühleisen pl. Wolff, soproga.

Dipl. ing. Artur, cand. ing. Erich, Nuta, otroci.

Marie Mühleisen roj. Rudesch, mati.

Polkovnik Hermann, odvetnik dr. Lothar, Paula vdova Luckmann, Valerie Schwegel, bratje in sestre in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrjeni najgloblje žalosti naznanjamo, da je naš srčnoljubljeni soprog in predobri oče, sin, brat, zet, svak in stric, gospod

dr. Josip Goljevšček

odvetnik v Murski Soboti

sinoči ob 1/11. uro ponoči na Golniku mirno in Bogu udano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v Murski Soboti v sredo, dne 4. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti, Sodna ulica št. 4, na tamošnje pokopališče.

Murska Sobotna — Ljubljana — Sežana, dne 3. februarja 1931.

Honka, soproga, Sonja, Boris, Pepl, otroci, Ivan in Karolina Goljevšček, stariši, Milko, Ladislav, Alojzij, bratje, Mara dr. Puntarjeva roj. Goljevšček sestra, dr. Puntar Josip, svak in vse ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Vprašanje vstopa Turčije v Društvo narodov

»Times« o sedanjih namenih turške vlade — Italija upa, da pridobi Turčijo popolnoma za svoje načrte

Rim, 3. februarja, n. Po informacijah angleških in francoskih listov bo turška vlada sprejela vabilo k aktivnemu sodelovanju pri ustanovitvi evropske unije. Londonski »Times« poroča, da Turčija za enkrat še ne namerava napraviti potrebnih korakov za sprejem v vrste članice Društva narodov, da pa že proučuje prilike in razmere ter končno pogoje za to eventualnost. Turčija bi hotela, da bi ji priznali mesto stalnega člana sveta Društva narodov. Te zahteve pa po mnenju »Timesa« skoro ne bo mogoče sprejeti, vsekakor pa se bo dalo vprašanje Turčije na kak način urediti.

Odnošaji Turčije napram sovjetski Rusiji ne morejo vplivati na vstop Turčije v Društvo narodov. V zadnjem času je opaziti, da se Turčija vedno bolj približuje Evropi in da skuša sodelovati z evropskimi državami. V glavnem je tudi že rešila vsa vprašanja glede svojega razmerja do sosedov na Balkanu in vzpostavila normalne in prijateljske odnose z velikimi državami. Turški politični krogi menijo, da je neobhodno potrebno, da se turška vlada čimprej odloči za vstop v Društvo narodov.

Ta predvidevanja angleškega lista pač nikakor ne bodo po volji fašistovskega tiska. Za enkrat »Giornale d'Italia« v svojem poročilu iz Carigrada trdi, da so tam-

kajšnji politični krogi navdušeno pozdravili akcijo italijanskega zunanjega ministra Grandija v Zenevi ter priznali, da je samo po zaslugi Italije Turčija dobila vabilo k sodelovanju z evropskimi državami. Turčija je uvidela na tak način iskreno prijateljstvo Italije in »Giornale d'Italia« je prepričan, da bo Turčija v borbi, ki je nastala med dvema koncepcijama: namreč med strujo, ki zagovarja današnji status quo, in strujo, ki zahteva revizijo mirovnih pogojev, priskočila na pomoč tej poslednji. Turčija sicer nima rešiti nikakih sebnih vprašanj, niti nima nikakih teritorialnih težav v Evropi, pa vendar bo podpirala revizionistično tezo.

»Giornale d'Italia« je prepričan, da bo Turčija sprejela poziv k sodelovanju pri ustvarjanju evropske unije in da obenem nikoli ne bo pozabila italij. prijateljstva.

Gospodarska kriza je višek že dosegla

Izjava češkoslovaškega ministrskega predsednika Udržala

Praga, 3. februarja, d. Ministrski predsednik Udržal je danes popoldne v obeh zbornicah parlamenta podal izjavo o gospodarski krizi. Med drugim je dejal: Ker se je splošna gospodarska kriza začela s poljedelsko krizo, je vlada najprej poskrbela za olajšanje te krize in gospodarskih motenj, ki so v zvezi s krizo. Od

98 zakonskih načrtov, ki jih je vlada predložila zadnjih 13 mesecev, jih je 89 gospodarskega in socialnega značaja. Pri vprašanju brezposelnosti, tej najobčutljivejši posledici gospodarske krize, je opozoril ministrski predsednik na to, da ima proračun za leto 1931/1932 za skoro 2 milijardi novih investicij. Za sistematično izvedbo teh del je bila postavljena posebna ministrstvena komisija, ki mora ukreniti vse, da dela ne zastanejo. Za prehranbeno in oblačilno akcijo v korist brezposelnih je določenih 24 milijonov kron. Važna je tudi akcija za znižanje cen. Velik pomen ima znižanje posojilnih obresti. Z novelo k zakonu o cestnem fondu bo ustvarjena možnost, da se dajo na razpolago še nadaljnja sredstva za razširjenje cestnega gradbenega programa. Podoben namen bo dosežen s fondom za vodno gospodarstvo. Ministrski predsednik je nato še opozoril na važnost ureditve trgovinskih odnosov ter je končal z izjavo, da je splošna gospodarska kriza svoj višek že dosegla. Vlada se skrbno bavi s krizo in njenimi posledicami in bo storila vse za njeno nadaljnje omiljenje.

Dveuren potres na Novi Zelandiji

Ogromna materialna škoda — Človeške žrtve gredo v tisoče

Wellington, 3. februarja, AA. Davi ob 8:51 so imeli v Novi Zelandiji dve uri trajajoč močan potres, ki je napravil ogromno materialno škodo. Najhujše je prizadeto mesto Napier, kjer so se porušila v središču mesta vsa velika poslopja. Na več krajih so izbruhnili silni požari.

Boje se, da je mnogo smrtnih žrtev. Iz Aucklanda je odplula na pomoč vojna ladja »Dunedin« z zdravili, zdravniki in strežnicami.

London, 3. februarja, d. Po vesteh iz Nove Zelandije je bil potres združen z izredno močnim tajfunom, ki je posebno hudo besnel v zalivu Hawkes. Število človeških žrtev, ki jih je povzročil potres in tajfun, presega najhujša pričakovanja. Po zadnjih vesteh iz porušenega mesta Napiera je bilo samo tam ubitih 700 ljudi in več ko 1000 hudo ranjenih. Brezlično spo-

ročilo z angleške vojne ladje »Veronica« pravi, da je položaj v potresnem ozemlju katastrofalen.

Wellington, 3. februarja, d. (Reuter). Po zadnjih sem dospelih vesteh se ceni število oseb, ki so bile v mestu Napier ranjene, na 1000.

MacDonald o položaju svoje vlade

London, 5. februarja, AA. Predsednik vlade MacDonald je imel na sestanku delavskih zastopnikov v parlamentu govor in dejal, da vlada ne bo podala ostavke tudi v primeru, da bi liberalna stranka zahtevala dalekosežne spremembe glede zakonskega načrta o strokovnih organizacijah. Vlada bi dala ostavko šele po jasni nezaupnici.

Sodijo, da je ta sklep delavske in liberalne stranke v zvezi z obim prepiranjem, da bi pri takojšnjih novih volitvah odnesli zmago konservativci.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

V No 9/12 259a—2—2

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje na podstavi členov 86 do 98 zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910 in njegovih izpremembah in dopolnitvah, za prevzem 1. dobave lomljenega in delnega drobljenega kamna (gramoza) v bano-vinskem kamnolomu v Gornji Bistrici pri Slov. Bistrici, 2. prevoza iz kamnoloma do žel. postaje Slov. Bistrica mesto,

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 19. februarja ob enajstih

pri županstvu mestne občine v Slovenski Bistrici. Istotam se dobivajo med uradnimi urami potrebni podatki, pojasnila in pogoji, kakor tudi pri odseku 1 tehnične-ga oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani, Novi trg 1/I.

Za vsak posel, naveden sub 1. in 2., je predložiti posebno ponudbo v obliki popu-eta na enotno ceno za 1 m³.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine.

dne 27. januarja 1931.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

Kps 538/30—14. 285

V imenu Nj. Vel. Kralja!

Podpisano okrajno sodišče je razsodilo z dne 11. novembra 1930., da je Golob Ludvik, trgovec v Moravcih št. 142, star 44 let, kriv prestopka po čl. 6 zak. o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. decembra 1922, Urad. list št. 6/22, v zvezi s § 1. zak. z dne 31. decembra 1929., št. 307 »Službene Novine«, storjenega s tem, da v svoji prodajni na manufakturnem blagu in gospodarskem orodju, tedaj na življenjskih potrebščinah, ni imel na vidnem mestu glede posameznih predmetov točno označenih prodajnih cen.

Zaradi tega je bil obsojen po čl. 6. navedenega zakona na 1 dan zapore in na 100.— Din denarne kazni ali v slučaju neizterljivosti na 1 dan zapore.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, odd. III., dne 23. decembra 1931.

*

Kps 245/30—9. 284

V imenu Nj. Vel. Kralja!

Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici, odd. III., je o obtožbi opravitelja državnega pravdnitstva Perneka kakor javnega obtožitelja zoper Smiljanč Franja, roj. 23. oktobra 1899, oženjenega trgovca v Doljanah, srez Jastrebarsko, zaradi prestopka po čl. 6. zak. o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije

v navzočnosti opravitelja državnega pravdnitstva Perneka kakor javnega obtožitelja v nenavzočnosti prostega obdolženca Smiljanč Franja po § 389. k. p. po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja na uporabo zakona razsodilo tako:

Obdolženec je kriv, da ni imel dne 15. novembra 1930 na sejmju v Poljčanah niti sumarne niti podrobno označenih cen za galanterijsko blago tako, da bi jih vsakdo lahko razločno videl.

tem je zakrivil prestopke po čl. 6. zak. o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije in se obsoja po čl. 6. cit. zak. v 12 (dvanaest) ur zapore in 50.— Din (petdeset) din. denarne kazni, v slučaju neizterljivosti v nadaljnjih 12 ur zapore, in po § 310. v povrnitev stroškov kazenskega postopanja in izvršitev kazni.

Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici odd. III., dne 19. decembra 1930.

*

E 699/30. 286

Dražbeni oklic.

Dne 20. februarja 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga št. Andraž, vl. št. 158.

Cenilna vrednost: 16.643 Din; vrednost pritlikline: 1870 Din; najmanjši ponudek: 12.342 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šoštanj, dne 13. januarja 1931.

*

275

Prostovoljna javna dražba.

Na prostovoljni javni dražbi se bo prodalo na predlog Kmetске posojilnice Ljubljanske okoliče v Ljubljani kakor pooblaščenke Medveda Josipa, posestnika in trgovca, Cigaletova ulica št. 1:

1. zemljišče Josipa Medveda, vl. št. 214 k. j. Bršljin, ki obsega parc. št. 766/1, 766/2, 813/1 in 813/2, gozd s površjem 3 h 55 a in 10 m² dne 10. svečana 1931. ob devetih na licu mesta, kamor bo odhod ob 8. uri zjutraj iz notarske pisarne v Novem mestu;

2. zemljišče imenovanega, vl. št. 625 k. o. Novo mesto, ki obsega parc. št. 202/2, stavišče dne 10. svečana 1931. ob treh v notarski pisarni v Novem mestu.

Gozdne parcele leže blizu Novega mesta v tako imenovani Brezovici na dobrem spravi in so zarasle s smrekami.

Hiša št. 268 je enonadstropna z drvarnicami v pritličju, s 3 sobami in prvem nadstropju in kuhinjo in dvema sobama in kuhinjo v podstrešju. Dražbeni pogoji se lahko pregledajo v pisarni notarja v Novem mestu.

Izključna cena za prvo zemljišče 70.000 dinarjev, drugo pa 100.000 dinarjev.

Novo mesto, dne 31. januarja 1931.

Matija Marinček, notar, kakor sodni poverjenik.

Konkurzni razglasi

S 3/31—2. 250

105.

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini protok. tvrdke Čadež & Brcar, javne trgovske družbe v Ljubljani.

Konkurzni sodnik dr. Petelin Bogdan, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Cepuder Josip, odvetnik v Ljubljani. Prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču, soba št. 140 dne 7. februarja 1931. ob desetih.

Oglasitveni rok do 5. marca 1931. Ugotovitveni narok pri deželnem sodišču dne 14. marca 1931. ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani odd. III., dne 28. januarja 1931.

*

S 26/27 269

106.

Odprava konkurza.

Prezadolženec Anton Novak, lastnik podjetja Odeon v Ljubljani, Vegova ulica.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. št. S 26/27-2 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker ni pokritja za stroške postopanja, po § 166., odst. 2. k. r.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 21. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 184. 270

Razglas o licitaciji.

Sresko načelstvo v Novem mestu razpisuje po nalogu kraljevske banske uprave v Ljubljani z odlokom V No 545/1 od dne 24. januarja 1931, na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu od dne 6. marca 1910. in njegovih izpremembah, odnosno dopolnitvah, za prevzem del za tlakovanje železnega mostu čez Krko v Novem mestu z granitnimi kockami na betonski podlagi, s proračunjenimi stroški 115.000.— Din v skrajšanem roku

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 23. februarja ob enajstih

v sobi štev. 7 sreskega načelstva v Novem mestu.

Pojasnili in ofertni pripomočki se proti plačilu pravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi štev. 9.

V ponudbah je navesti ponujene enotne cene v številkah in z besedami za vsako vrsto predvidenih del.

Svojerodno spisane ponudbe, opremljene z kolkom za 100.— Din (priloge s kolkom po 2 Din), morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije v zapečatenem zavitku in z zunanjo oznako: »Ponudba za prevzem del za tlakovanje železnega mostu čez Krko v Novem mestu, ponudnika N. N.« in sicer neposredno v roke predsednika licitacijske komisije med 10. i 11. uro dopoldne; poznejše ali nepravilno opremljene ponudbe ne bodo vpšteevane.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbene pogoje, ter mora položiti kavcijo, katera znaša 11.500.— Din odnosno 23.000.— Din za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti pri davčni upravi v Novem mestu in sicer v gotovini,

v državnih vrednostnih papirjih ali garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v zmislu čl. 88. zakona o državnem računovodstvu in registriranih v zmislu čl. 24. priloge k temu zakonu, določil iz oddelka »B. Pogodbe in nabave«.

Blagajniško položnico, ki jo prejme ponudnik ob položitvi kavcije, je predložiti ob enem z vročitvijo ponudbe predsedniku likvidacijske komisije, nadalje je treba ob enem predložiti potrdilo davčnega urada, opremljene s kolkom za 20.— Din, da so plačani vsi davki za tekoče četrtletje, potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, ter potrdilo pristojne zbornice za trgovino, obrt in industrijo, o sposobnosti za izvrševanje ponujenega posla; pooblaščenca pa morajo predložiti poleg tega pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Državna uprava si izrečno pridržuje pravico, oddati delo brez ozira na višino ponujene svote, oziroma vse ponudbe odkloniti brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Sresko načelstvo v Novem mestu, dne 31. januarja 1931.

*

Štev. R U 427/22—14.

Razglas o razgrnitvi načrta

o nadrobni delitvi skupnih zemljišč posestnikov vasi Pangeršeg in Pušče.

Načrt o nadrobni delitvi skupnih zemljišč, vpisanih pod vl. št. 312 v katastrski občini Hrušica in pod vl. št. 745 k. o. Cerovec, sodni okraj Novo mesto, bo na podstavi § 96 zakona z dne 26. oktobra 1887, dež. zak. št. 2/1888, od dne 6. februarja 1931 do vstetelega dne 19. februarja 1931 v občinskem uradu Šmihel Stopiče razgrnjen na vpogled vsem udeležencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila.

Načrt se bo pojasnjeval dne 11. februarja 1931 v času od 8. do 9. ure v hiši župana g. J. Brulca v Hrušici.

To se daje splošno na znanje s pozivom, da morejo neposredno, kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, t. j. od dne 6. februarja 1931 do dne 7. marca 1931, pri podpisnem komisarju za agrarne operacije v Ljubljani vložiti pismeno ali dati ustno na zapisnik.

Komisar za agrarne operacije.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1931.

Razne objave

Objava.

Schneider Jožef star. v Zeljnah št. 78 srez Kočevje, sem izgubil orožni list, izdan od sreskega načelstva v Kočevju dne 7. januarja 1929 pod tekočo št. 262, in ga s tem proglašam neveljavnim.

Zeljne, dne 27. januarja 1931.

Schneider Jožef, s. r.

*

Objava.

Izgubil sem maturitetno izpričevalo srednje tehnične šole v Ljubljani št. 9, za leto 1921 na ime: Pibernik Franc, rodod iz Ljubljane.

Proglašam ga za neveljavno.

Pibernik Franc, s. r.

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Podpri si je glavo z rokami. »Kaj bom počel —
»Bodi vesel, da živiš,« ga je tolažil Willy.
Valentin ga je pogledal. »Ti lahko tako govoriš.
Vi bodete šli zopet v šole, toda mi, kaj Jupp? Kaj
Kosole?«

Jupp je prikimal. »Tudi moja služba je zgubljena.
S temi plavuti pri pisalnem stroju? Niti petdeset zlo-
gov ne napišem več v minuti. Kvečjemu bi postal
lahko grobar, saj zakopavati smo se naučili.«

Kosole je risal kroge na mizo. »Ali se bomo še ču-
dili, kaj vse nas bo doletelo.«

Ostali smo bili tihi. To so misli, ki so še daleč
od nas. Mi nismo pustili nobenega poklica, ko smo
postali vojaki. Na naše tovariše so se plazile za prvim
veseljem, da so rešeni, iz kotov skrbi, katerih mi
nismo poznali in katere jim nismo mogli in znali
odgnati.

»Počakati,« je dejal mirno Bethke, »mi sami bomo
povsod zraven.«

»Prav imaš!« Kosole je udaril po mizi. »Godba!
Willy!«

Homeyer je začel z bobnom in kraguljčki. Postalo
je zopet živahno. Poskušal sem razvedriti Jupp-a
in sem ga vprašal, kako je bilo z debelo. Odvrnil mi
je s skrajno nepovoljno gesto. »No, no,« sem dejal
začuden, »to gre pa pri tebi hitro.«

8

Pomaknil se je bližje. »Jaz sem mislil, da me
ljubi, razumeš? Mrha pa je zahtevala potem od mene
denar. Zraven sem se pa v tisto satansko vrtno mizo
tako udaril na koleno, da komaj hodim.«

Ludvik Breyer je sedel tih in bled pri mizi. Moral
bi pravzaprav že davno spati, toda ni hotel. Rana na
roki se dobro celi, tudi griza nekoliko popušča. Ven-
dar je ostal zamišljen in mrk.

Vrata na vrt so neprestano loputala. Skoraj vsi
med nami so bili docela neumni na ženske, dekleta pa
niso bila vsa sramežljiva in nedostopna. Vse je po-
stalo razposajeno.

»Ludvik,« je dejal Tjader s težkim glasom, »tudi
ti bi moral iti na vrt — to je za vse dobro —«

Ludvik je odmahnil z glavo in naenkrat mirno
pobledel. Vsedel sem se k njemu. »Ali se veselíš na
tvojo zbirko kamenov, ki jo imaš doma?« sem ga
vprašal.

Vstal je in šel proč. Nisem ga razumel. Pozneje
sem ga našel samega zunaj. Nisem ga dalje vpra-
ševal. Molče sva šla notri.

Med vratmi smo naleteli na Ledderhosa, ki se je
hotel ravno z debelo zmuzati. Jupp se je škodoželjno
smejalo. »Ta se bo čudil.«

»Ne on, ampak ona,« je dejal Willy, »Artur ji
ne bo dal prav gotovo niti pare.«

Vino teče po mizi. Svetiljka plameni, krila deklet
lete. Za mojim čelom veje topla utrujenost. Vse ima
mehke robove, kot včasih svetlobne oble v megli;
mnogo je že daleč, skoraj pozabljeno — vojska, jarki,
lijaki — leta razvoj, v tem mehkem spolzenju, neres-
nično, zasanjano — že dolgo mimu — počasi se
skloni glava na mizo. Ko sem že skoraj zaspal, sem

čutil neki pritisk nad srcem. Tisto trdo tam notri v
žepu sem pomaknil proč — Wessling-ova ura. Potem
je kipela noč mehko in čudovito, kot brzovlak v do-
movino: Kmalu bomo doma.

III.

Zadnjič smo se zbrali k nastopu na dvorišču vo-
jašnice. Naš polk bo razpuščen. En del stotnije sta-
nuje v okolici, ostali pa se morajo kakorkoli pre-
skrbeti streho nad glavami. Železniški promet je tako
nereden, da nas ne morejo vse skupaj spraviti naprej.
Treba se bo ločiti.

Veliko, sivo dvorišče je za nas vse veliko preve-
liko. Čezenj veje prsten novemberski veter, ki diši
po slovesu in smrti. Postavili smo se med kantino in
stražnico, ker več prostora nismo potrebovali. Velika
prazna površina dvorišča okrog nas vzbuja brezupne
spomine. Tu stoje nevidne globoke vrste — mrtvi.

Hehl koraka ob stotnji. Z njim gre brezslušno
strahotna četa njegovih prednikov. Najbližji, na vratu
še krvaveč, z odtrgano čeljustjo in žalostnimi očmi.
Bertink, ki je bil poldrugo leto voditelj stotnije; učitelj
po poklicu, oženjen, štiri otroci. Zraven njega
stopa, s črno-zelenim obrazom, Möller, devetnajst let
star, od plina zastrupljen, tri dni potem, ko je pre-
vzel stotnijo. — Potem pride Redecker, gozdni pri-
stav, dva tedna pozneje potlačen od granate v zemljo.
— Potem, že bolj obledelo, bolj daleč, Büttner,
stotnik, padel pri naskoku, zadet v srce od strele
strojne puške. — Kot sence za njimi, skoraj že brez-
imeni, tako dolgo je že od tedaj, ostalih — sedem po-
veljnikov stotnije v dveh letih. In več kot petsto mož.
Dvaintrideset jih še stoji na dvorišču vojašnice.

Življenje v angleških klubih

Mi imamo navado, da zlezemo zvečer vsak v
svojo stalno gostilno na kozarec vina ali piva
in na kratkočasen ali resen pomenek s prija-
teli in sosedji, ali pa gremo kam »sejate«, če
smo člani ali celo odborniki kakšnega društva.
Na Angleškem pa so take in podobne naše na-
vade neznana stvar.

Angleške gostilne in restavracije so polne
samo ob eni popoldne in ob sedmih zvečer, ko
pridejo ljudje kositi ali večerjati. Takrat pa, ko
sedimo mi v gostilnah z izgovorom ali s tolaž-
bo, da človek po požirku vina ali piva lažje
zaspi, so angleške gostilne prazne. Vendar pa
imajo na Angleškem nekaj, kar Angležu popol-
noma nadomestuje našo »stalno omizje«, našo
gostilno in našo kavarno. To je klub, »the
club«.

Vsebine in pomena te besede ne moremo
povedati v našem jeziku s kakšno našo domačo
besedo. Klub je klub. To je kraj odmora, je
kavarna, je gostilna, je hotel. Kratko pove-
dano: to je pribežališče in zavetišče od dne-
nega dela utrujenih trgovcev in bankirjev, sod-
nikov in odvetnikov, politikov in profesorjev.
Kavarna, ki se je k nam razširila iz orijenta in
si otrla svojo zmagovalno pot do Pariza, se je
morala v Angliji ustaviti zaradi — megle, ki
ne da ljudem sedeti na prostem in se na pro-
stem pogovarjati. Megla sili Angleža v sobo in
to je vzrok, da se vse Angleževo življenje raz-
vija v sobi.

Klub je neka vez med poslovnim prostorom
in domom. Oženjeni možje prebijejo navadno
ves dan v sredini, t. j. v poslovnem delu me-
sta (»city«), kjer traja delovni čas od devetih
dopolne do petih popoldne. Domov k svojim
rodbinam prihajajo možje šele na večerjo, (ozl-
roma na obed) na »dinner«. Za vožnjo domov
imajo trgovci in drugi ljudje, ki imajo opravi-
čiti čez dan v sredini mesta, dosti prometnih
sredstev, zlasti železnico pod zemljo, ki se ni-
kdar ne ustavi — razun med postajami, name-
sto na postajah, kakor se šalijo Angleži — pa
vendar gre pravi Anglež še vedno v svoj klub,
predno se odpelje domov. V lepi, včasih tudi z
velikim razkošjem opremljenih prostorih po-
zdravi svoje prijatelje in znance, popije nekaj
skodelic izvrstnega čaja, potem pa se zatopi
v svoje časopise in sedi komodno na mehkih
stolih. Takrat je Anglež za ves svet izgubljen,
takrat živi le sam zase.

V samem Londonu imajo okoli 110 klubov.
Mnogi od njih imajo svoje lastne palače. Vsak
klub si prizadeva dati svojim članom čim več
domačnosti. Za dobro in ugodno počutje članov
imajo zelo praktično urejene jedilnice, igral-
nice, čitalnice, knjižnice, posebno sobe za pi-
sanje in za posvetovanja itd. Nekateri klubi
imajo celo sobe za prenočevanje. Ne sprejme-
jo pa vsakega v klub, ki se prijavi. Kdor hoče
biti član kakšnega odličnega kluba, mora v živ-
ljenju nekaj pomeniti, potem mora biti moral-
no popolnoma neoporečen; o sprejemu pa od-
loča končno le večina starih članov, navadno pa
morajo soglašati vsi!

Prve klube so na Angleškem baje ustanovili
za čas kralja Henrika VII. Eden najstarejših
klubov je brez dvoma »Brook«, ki je ohranil
še do danes svoje stare navade: razsvetljava s
svečami, gosja peresa za pisanje in služabnike
z vlačuljami. Podoželski angleški plemiči se
zbirajo v klubu »Savoir vivre«, kjer se naj-
strožje drže pravil lepega vedenja. Ženske na-
vadno nimajo pristopa v moške klube, za kar
so se ženske maščevale s tem, da so si ustano-
vile 17 svojih klubov, kamor zopet moški ni-
majo pristopa. »Klub samecev« pa je le toliko
obziren, da povabi včasih tudi ženske v svoje
prostore.

Klubi so ali družabni, ali pa imajo svoje po-

sebne namene. Vedno pa pripadajo člani vsa-
kega kluba istim družabnim ali interesnim slo-
jem. V klubih se srečavajo liberalni politiki s
konservativci in z nepolitiki; v klube prihajajo
trgovci, častniki, znameniti turisti, učenjaki,
književniki, športniki, gojitelji psov, časnkarji,
umetniki vseh vrst, vojaki in pomorščaki itd.
Glavna stvar in glavno prizadevanje vsakega
kluba pa gre za tem, da nudi svojim članom
vse, da se v klubu počutijo kakor doma. To
pa odvrta samec od ženstva in zato klubi
med Angležinjami niso posebno priljubljeni,
ker hodijo možakarji rajši v klub kakor da bi
se dali doma strahovati od svojih boljših po-
lovic.

Lepe plače visokih nem- skih uradnikov

V Nemčiji so visokim uradnikom nedavno
znižali njihove prejemke za nekoliko odstotkov,
višjim za več, nižjim pa za nekaj manj. Kljub
temu prejema generalni ravnatelj nemških
državnih železnic tudi še po 1. janu-
arju leta 1931., ko je stopila nova odredba o
znižanju prejemkov v veljavo, še vedno 78.000

zlatih mark na leto in za reprezentacijo 19.000
mark (1 marka — 14 Din).

Namestnik generalnega ravnatelja pa preje-
ma na leto 53.000 mark plače in 9500 mark za
reprezentacijo. Sedem ravnateljev, ki so ob
enem načelniki oddelkov, prejema po 34—38
tisoč mark plače na leto in po 7—10.000 mark
za reprezentacijo. 29 predsednikov nemških
državnih železnic prejema po 19—23 tisoč mark
plače na leto, 62 ravnateljev izven Berlina pa
prejema po 17—20.000 mark. V Nemčiji je za-
radi visoke vrednosti marke življenje sicer za
lujce zelo drago, toda domačinom s takimi do-
hodki tudi ni treba ravno stradati.

Tajinstveno mesto

V južni Ameriki in sicer v republiki Ko-
lumbiji leži mesto Toso Viejo. To mesto leži
sredi močvirnatega pragozda. Mesto je vstano-
vil leta 1573. španski potnik in iskalec zlata
Don Francisco de Larraga, ki je pregledoval
tudi te pragozdove po nalogu tedanjega gu-
vernerja španske nasebine Nove Granade. Ta
nasebina je obsegala današnje republike Ko-
lumbijo, Venezuelo, Panamo in Ekvador. Mož
je v teh krajih res našel zlato in je ustanovil

tam mesto Toso Viejo, da bi se lažje ubranil
pred napadi Indijancev, ki so si tisto zemljo
prilaščali. Mesto se je držalo nad 10 let in od
tam so poslali mnogo zlata v Španijo. L. 1587
pa so se morali Španci Indijancem umakniti
in so delo ustavili. Indijanci sami pa se tudi
niso več upali v mesto, kjer so prej stanovali
»beli vrage«. Tako se je zgodilo, da so južne
r. line mesto prerastle, da se sploh ni več
vedelo, kje je mesto stalo.

Sedaj pa sta dva inženjerja izračunala iz sta-
rih španskih zemljevidov, kje je mesto mo-
ralo biti, in res se jima je posrečilo stare
mesto odkriti. Našla sta tam tudi še mnogo
zlata in pa petrolejske vrelce.

Letalec Günther Plüschow — mrtev

Svetovnoznani »Cintavski« letalec in bivši kapitan Günther Plüschow je s svojim pilotom
Dreblowom blizu jezera Rico v Argentini padel na tla in se ubil.

Konjica nekdanj in sedaj

Na konjiškem turnirju v Berlinu je nastopil oddelek pruskih huzarjev, ki je kazal jahaško
spretnost nekdanj in sedaj.

Pilot dr. King — mrtev

Blizu mesta Warnemünde se je ponesrečil pilot
dr. King. S svojim vodnim letalom je v gosti
megli izgubil orientacijo in je priletel s svo-
jim letalom na vodno površino s tako silo, da
se je letalo razbilo, on pa si je prebil glavo,
da je kmalu nato umrl.

Mesto na kolesih

V severoameriški državi Ohio se je tehni-
kom posrečilo, da so 250 hiš prepeljali s
enega mesta na drugo. 250 hiš — to je celo
mesto, ki se imenuje Osborn.

Staro mesto Osborn je ležalo še pred 5. leti
v dolini reke Mad, približno 5 kilometrov da-
leč od kraja, kjer »eži« danes novo mesto Osborn.
Prepeljati pa so morali mesto zaradi tega, ker
so preko tistega ozemlja, kjer je ležalo staro
mesto, napravili ogromen jez, mesto pa bi
zalivala voda, kadar bi bil jez zaprt.

Predno so hiše prepeljali iz starega kraja
v nov kraj, so najprej novi prostor zravnali,
napravili so ceste in položili vodovod. Potem
so vse hiše preiskali na njihovo trdnost. Kar
je bilo dobrih, so prepeljali, slabe hiše so po-
podrli.

Za prevoz hiš so rabili 4 vlake materijala,
med tem 20 silno močnih vlačilcev (traktor-
jev). Po asfaltirani cesti, ki so jo naredili od
starega kraja do novega, so nato začeli preva-
žati hiše. Vsako hišo so pravilno dvignili na
visoko, močno jekleno ploščo, vlačilci so pa
premicali hiše naprej na podloženih valjarjih.

Med vožnjo so prebivalci hiš živeli v hišah,
kakor da se nič ne godi. Spali so lepo mirno v
svojih posteljah, obedovali in večerjali so ka-
kor po navadi, samo vode niso imeli doma,
ker niso imeli vodovoda. Tudi telefone so mo-
rali ukiniti, druge izpremembe pa ni bilo.

Ves prevoz je trajal 2 leti, veljal pa je oko-
li 200.000 dolarjev.